

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Niniejszy raport został opracowany na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Treści zawarte w raporcie odzwierciedlają wyłącznie poglądy jego autorów.

Przepisy prawa z zakresu kultury

- stan obecny i propozycje zmian

Opracowanie sporządzone przez Spółkę Prawniczą I&Z s.c. : analiza obowiązujących przepisów prawa z zakresu kultury, ekspertyza dotycząca systemu przepisów rekomendowanych dla obszaru kultury oraz autorskie założenia do projektów ustawy regulujących działalność w zakresie kultury

Spis treści

1	CZĘŚĆ I - KONCEPCJA ZMIAN LEGISLACYJNYCH W SEKTORZE KULTURY	5
1.1	Podstawowe kierunki zmian legislacyjnych	5
1.2	Podstawowe rozwiązania nowej legislacji.....	10
1.2.1	Działalność kulturalna i jej formy organizacyjne	10
1.2.2	Polityka kulturalna.....	13
1.2.3	Finansowanie działalności kulturalnej.....	15
1.2.4	Ochrona dziedzictwa kulturowego.....	21
2	CZĘŚĆ II - WYKAZ POWSZECHNIE OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW PRAWNYCH W ZAKRESIE KULTURY	24
3	CZĘŚĆ III - ZAŁOŻENIA PROJEKTÓW USTAW MAJĄCYCH NA CELU REALIZACJĘ KONCEPCJI PRZEDSTAWIONEJ W CZĘŚCI I	58
3.1	Uwagi wprowadzające.....	58
3.2	Proponowana treść ustawy o działalności kulturalnej.....	60
3.2.1	Zakres ustawy	60
3.2.2	Sprawy dotyczące przepisów merytorycznych.....	61
3.2.2.1	<i>Obowiązki władz publicznych w dziedzinie kultury .....</i>	<i>61</i>
3.2.2.2	<i>Prowadzenie działalności kulturalnej .....</i>	<i>64</i>
3.2.2.3	<i>Instytucje kultury.....</i>	<i>66</i>
3.2.2.4	<i>Pracownicy instytucji kultury .....</i>	<i>69</i>
3.2.2.5	<i>Zarządzanie publicznymi instytucjami kultury.....</i>	<i>70</i>
3.2.2.6	<i>Gospodarka finansowa publicznych instytucji kultury .....</i>	<i>73</i>
3.2.2.7	<i>Narodowy Fundusz Ochrony Dziedzictwa Kulturowego .....</i>	<i>76</i>
3.2.2.8	<i>Nagrody i wyróżnienia w dziedzinie kultury.....</i>	<i>79</i>

3.2.3	Sprawy dotyczące wpływu ustawy na stosunki powstałe pod działaniem ustaw dotychczasowych i sprawy dotyczące przepisów dostosowawczych	81
3.3	Propozycje treści ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o działalności kulturalnej.....	81
3.3.1	Przepisy o wejściu w życie ustawy o działalności kulturalnej.....	81
3.3.2	Przepisy zmieniające.....	81
3.3.3	Przepisy przejściowe i wprowadzające.....	85
3.3.4	Przepis końcowy	86
4	CZĘŚĆ IV - PRZEWIDYWANE SKUTKI REGULACJI.....	87

1 CZĘŚĆ I - KONCEPCJA ZMIAN LEGISLACYJNYCH W SEKTORZE KULTURY

1.1 Podstawowe kierunki zmian legislacyjnych

Niezbędne w warunkach obowiązywania zasady pomocniczości w jej aspekcie pionowym i poziomym, jak i społecznej gospodarki rynkowej, zmiany w sektorze kultury muszą prowadzić przede wszystkim do wyrazistego operacyjnego określenia reguł funkcjonowania wszystkich podmiotów prowadzących działalność kulturalną, w tym obecnej kategorii instytucji kultury, czyniąc z samodzielności programowej i zarządczej fundament ich przyszłego funkcjonowania. Oznaczać to musi radykalne odejście od politycznego paternalizmu i urzędniczej uznaniowości w relacjach między podmiotami władzy publicznej i instytucjami kultury.

Z kolei po stronie instytucji kultury musi to oznaczać gotowość przyjęcia na siebie większej odpowiedzialności i rezygnację z domagania się od podmiotów władzy publicznej stałego parasola ochronnego i bezwarunkowego wzrostu nakładów budżetowych. Trzeba wreszcie uznać, że finansowanie publiczne z zasady jest warunkowe i uzależnione od spełniania uprzednio zdefiniowanych oraz trwałych standardów i kryteriów.

Podstawowe znaczenie w tym wymiarze ma przygotowanie i uchwalenie nowej ustawy mającej za przedmiot organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej, zastępującej dotychczas obowiązującą ustawę z dnia 25 października 1991 roku. Podstawową zasadą regulującą relacje między organem założycielskim (organizatorem) i publiczną instytucją kultury ma stać się zasada samodzielności programowej w ramach określonego statutem profilu instytucji oraz wolności artystycznej i naukowej. Dla zagwarantowania tego ustawa, między innymi, powinna:

- precyzyjnie określić zasady wypełniania nadzoru właścicielskiego przez organ założycielski (organizatora) publicznej instytucji kultury;
- uprawnienia właścicielskie w imieniu organu założycielskiego ma spełniać rada powiernicza instytucji kultury. Musi być ona wyposażona w realne kompetencje i być obsadzona przez osoby kompetentne, w tym posiadające doświadczenie zarządcze i finansowe;

- rada powiernicza też - w trybie konkursowym - powinna rozstrzygać o obsadzie stanowiska dyrektora instytucji kultury;
- podstawą zatrudnienia dyrektora ma być kontrakt menedżerski;
- dyrektor instytucji kultury ma być przy tym powoływany na okres 5-letniej kadencji i może być w tym czasie odwołany tylko na własną prośbę bądź w następstwie jasno zdefiniowanych okoliczności uniemożliwiających pełnienie funkcji;
- dyrektor powinien, w ramach wynikających z przepisów ustawy, statutu instytucji oraz uchwał rady powierniczej, określać sposób wykorzystania przyznanej instytucji kultury dotacji statutowej.

Ustawa ma określić sposób tworzenia, przekształcenia oraz likwidacji instytucji kultury, w tym wynikające z tego uprawnienia i obowiązki organizatora instytucji kultury. Chodzi o stworzenie faktycznej możliwości zlikwidowania nieefektywnej instytucji, ale także jej przekształcenie i nadanie jej innego statusu. Zasadne jest, by stworzyć nie tylko możliwość likwidacji części instytucji kultury, których ich organizatorzy nie będą w stanie utrzymać, zapewniając pozostałym instytucjom niezbędne finansowanie, ale także możliwość nadania tym instytucjom statusu organizacji działalności pożytku publicznego, przekształcenia w spółkę pracowniczą lub przedsiębiorstwo społeczne. W tych przypadkach powinien być możliwy mechanizm „schodzącego finansowania”, polegający na tym, że przekształcana publiczna instytucja kultury otrzymywałaby w pierwszym roku działania w ramach nowego statusu prawnego określony procent dotychczasowej statutowej dotacji, a w kolejnych (trzech maksymalnie czterech) poziom finansowania byłby stopniowo ograniczany do zera. Przekształcane w ten sposób instytucje mogłyby się ubiegać na określonych zasadach o granty przedmiotowe, konkurując w tym względzie z innymi podmiotami prowadzącymi działalność kulturalną.

Decyzje dotyczące statusu poszczególnych publicznych instytucji kultury powinny być dokonywane na podstawie ich programów restrukturyzacyjnych (naprawczych) oraz artystycznych i naukowych. Chodzi o upewnienie się, że ich oferta programowa będzie wysokiej jakości i atrakcyjna dla odbiorców, a zarazem możliwa w aspekcie zarządczym i finansowym do wykonania i utrzymania w założonym czasie. Utrzymanie statusu publicznej instytucji kultury ma się wiązać z gwarancją udzieloną przez jej organ założycielski co do minimalnego poziomu finansowania instytucji na okres kadencji dyrektora.

Ustawa także powinna umożliwić uporządkowanie stanu własności instytucji kultury, tak aby stały się one właścicielem pozostających w ich dyspozycji nieruchomości. Idzie w konsekwencji o to, aby zasady finansowania publicznych instytucji kultury przewidywały faktyczną wartość odtworzeniową posiadanego przez nie majątku i możliwość podejmowania inwestycji odtworzeniowych. Z tym wiąże się konieczność zmodyfikowania obecnych niejasnych zasad naliczania amortyzacji.

Uchwalenie nowej ustawy regulującej prowadzenie działalności kulturalnej ma doprowadzić do zasadniczej zmiany modelu funkcjonowania Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Zasadniczo powinno ono przestać zarządzać instytucjami kultury. W jego domenie powinna zostać niewielka liczba (około 20-30) narodowych instytucji kultury. Znacznie ograniczony też powinien zostać zakres bezpośrednich decyzji finansowych dotyczących wspierania określonych projektów w obszarze kultury. To zadanie należy przenieść na zasadzie powierzenia do wyspecjalizowanych agend wykonawczych podległych ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego lub samodzielnych.

Podstawowa rola Ministra polegałaby na kreowaniu odpowiednich warunków prawno-instytucjonalnych prowadzenia działalności kulturalnej, przygotowywaniu kolejnych edycji strategii rozwoju kultury i związanych z nią programów wykonawczych oraz prowadzeniu polityki kulturalnej polegającej na tworzeniu określonych instrumentów wsparcia podmiotów prowadzących działalność kulturalną i partnerskiej współpracy z nimi przy realizacji wielkich przedsięwzięć z zakresu rozwoju kultury.

Tym samym w przypadku większości obecnych instytucji kultury ich organem założycielskim powinien zostać samorząd terytorialny (zwłaszcza poziomu gminnego lub wojewódzkiego, rzadko powiatowego) lub zostaną one przekształcone w niepubliczne instytucje kultury, uzyskując odmienny od dotychczasowego status prawny. W ten sposób dokona się ostateczna i pełna decentralizacja zarządzania instytucjami kultury.

Równolegle do pracy nad nową ustawą regulującą prowadzenie działalności kulturalnej niezbędne jest wypracowanie zestawu narzędzi oceny jakości przedsięwzięć kulturalnych i instytucji kultury danego rodzaju. Narzędzia te powinny umożliwić zobiektywizowane porównanie wartości kulturowej w relacji do ekonomicznego kosztu jej wytworzenia. Miarą sukcesu w okresie ograniczeń

finansowych powinno stać się utrzymanie wartości przy niższym koszcie jej wytworzenia i utrzymanie w rezultacie frekwencji (uczestnictwa).

W zakresie gospodarki przestrzennej, będącej ważnym elementem kształtowania wyrazów kultury, nieodzowne dla rzeczywistej, skutecznej ochrony dóbr kultury jest wprowadzenie modelu silnego wpływu, zapewniającego bezpośredni udział wojewódzkiego konserwatora zabytków w kreowaniu ochrony dóbr kultury w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a zatem planów opracowywanych na poziomie gminy. Skala skuteczności konserwatorskiej jest uzależniona od czynnego udziału wojewódzkiego konserwatora zabytków na wielu etapach procedury opracowywania i uchwalania planów przestrzennych, a także od zakresu władczych uprawnień w zakresie formułowania treści tych planów. Niezbędne jest wprowadzenie formuły uruchamiającej skuteczność respektowania konserwatorskich argumentów prawno-decyzyjnych w zakresie gospodarki przestrzennej.

Jednakże niezbędne są nie tylko rygory i ograniczenia administracyjne, ale także zachęty ekonomiczne. Właściciele, którzy przyjmują na siebie zobowiązanie konserwacji obiektów kultury i przyrody powinni korzystać z preferencji podatkowych (ulg i odpisów konserwatorskich). To rozwiązanie sięgające do rozwiązań bliższych prawu cywilnemu może okazać się o wiele skuteczniejsze i tańsze niż poleganie wyłącznie na nakazach i zakazach opartych na regułach prawa administracyjnego.

W przyszłości narzędziem zarządzania obiektami dziedzictwa kulturowego powinien stać się podatek od wartości nieruchomości, skonstruowany tak, że niezależnie od formy własności właściciel chronionego obiektu (wpisanego do rejestru zabytków) otrzymywałby konserwatorski odpis podatkowy, za utrzymanie jego historycznego charakteru i wartości. To z pewnością skłaniałoby prywatnych właścicieli do przejmowania zabytkowych obiektów z myślą o wykorzystaniu, zapewniającym ochronę i zachowanie tych obiektów.

Niespełnionym od lat postulatem jest też stworzenie – na wzór Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska – Narodowego Funduszu Ochrony Dziedzictwa Kulturowego, jako alternatywy do nieadekwatnego do skali potrzeb finansowania ochrony i konserwacji zabytków z budżetu. Taki Fundusz mógłby być zasilany zarówno z karnych opłat za łamanie ładu przestrzennego (w tym

samowoli budowlanych), co jest w Polsce zjawiskiem nagminnym, jak i szczególnej opłaty od usług turystycznych w miejscowościach o szczególnym znaczeniu kulturowym i historycznym.

Źródłem finansowania działalności kulturalnej powinny w możliwie dużej skali - obok środków publicznych – być także środki obywateli i prywatnych organizacji gospodarczych. Nie chodzi jednak tylko o ich uczestnictwo w kulturze i zakup dóbr kultury, ale także o możliwość darowizny i celowego odpisu podatkowego na ten cel. Uregulowania w tym zakresie wymagają rewizji, powinny bowiem zachęcać a nie zniechęcać donorów. W szczególności wskazane wydaje się wprowadzenie wzorem 1% odpisu podatku od dochodów osobistych (PIT), który obywatele mogą przekazywać na rzecz wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego, 1% odpisu od podatku od dochodów korporacyjnych (CIT), którego adresatem mogłyby być także podmioty prowadzące niekomercyjną działalność kulturalną. Argumentem przeciw temu rozwiązaniu nie mogą być aktualne trudności budżetu państwa. Patrząc bowiem na rzecz praktycznie, gdyby Sejm uchwalił odpowiednie przepisy ustawowe, obecnie prywatne organizacje gospodarcze mogłyby dokonywać takiego odpisu najwcześniej w 2011 r. i z pewnością początkowo byłyby to sumarycznie niewielkie kwoty, zanim korzystanie z możliwości takiego przekazania podatku rozpowszechniłoby się. Tak przecież było w przypadku 1% podatku od osób fizycznych.

Kwintesencją powyższego zestawienia proponowanych działań może być stwierdzenie, że zamiast tradycyjnego spojrzenia na kulturę przez pryzmat instytucji kultury, czyli zajmowania się systemowo tylko kulturą instytucjonalną (sektor publiczny), obecnie konieczne jest spojrzenie na kulturę jako złożony wielosektorowy system dostarczania dóbr (kultury). Określony segment tego systemu muszą tworzyć dobra publiczne (np. edukacja kulturalna) w całości finansowane w budżetu. Na drugim biegunie występują szeroko dostępne dobra kultury oferowane jako dobra rynkowe, na regulowanym rynku i bezpośrednio nie dotowane (np. aukcje dzieł sztuki czy kino). Natomiast pomiędzy tym skrajnymi segmentami muszą się pojawić dobra kultury i mechanizmy ich oferowania o mieszanym charakterze: dobra ryczałtowe (korzystanie za ponoszeniem określonej jednolitej opłaty), dobra klubowe (wytwarzane do osób, które ponoszą częściowo koszty ich wytworzenia) czy dobra społeczne (oferowane osobom upoważnionym z racji ich wyróżniających, społecznie uznanych cech). W żadnej mierze wskazane segmenty dostarczania dóbr kultury nie powinny być dzielone na te ukierunkowane na kulturę popularną i te ukierunkowane na kulturę elitarną. Mają one działać tak,

aby dostarczały dóbr, które zaspokajają określone potrzeby. Aktywna konsumpcja dóbr kultury ma to do siebie, że kreuje zarazem podmiot konsumpcji, którego potrzeby rozszerzają się.

Rola państwa i polityki kulturalnej polegałaby wówczas na tworzeniu warunków niezbędnych do wykreowania takiego złożonego systemu wytwarzania i dostarczania dóbr kultury, jego regulacji oraz odpowiednim finansowaniu różnych segmentów tego systemu. Rozwojowa siła takiego systemu tkwić będzie w jego adaptacyjności, wynikającej ze współobecności, współdziałania i rywalizacji w jego ramach podmiotów różnych sektorów – publicznego, prywatnego i obywatelskiego. To zarazem oznaczałoby, że państwo nie może wspierać podmiotów sektora publicznego w taki sposób, aby wypierały one z obszaru kultury podmioty sektora prywatnego i obywatelskiego. Warunki prowadzenia działalności kulturalnej dla podmiotów różnych sektorów muszą być jednolite. Natomiast państwo może dbać o obecność sektora publicznego, tworząc publiczne instytucje kultury, wyposażając je w mienie oraz finansując je z budżetu, ale nie preferując ich ani prawnie i finansowo.

Jeśli państwo uruchamia wsparcie finansowe na zasadach celowego, przedmiotowego mecenatu kultury, to musi być ono zasadniczo dostępne dla podmiotów różnych sektorów, według tych samych reguł.

1.2 Podstawowe rozwiązania nowej legislacji

1.2.1 Działalność kulturalna i jej formy organizacyjne

Z oczywistych względów najbardziej szczegółowych uregulowań prawnych wymagają publiczne instytucje kultury, których działalność w niektórych zakresach z swej istoty jest niedochodowa i wymagająca znacznego dotowania. Jednakże nawet w ich przypadku należy oczekiwać silniejszego zorientowania instytucji kultury na efektywność wykorzystania środków publicznych. Oczywiście samo prawne uregulowanie działalności kulturalnej nie zapewni jej wysokiego poziomu. Rzecz w tym, aby temu możliwie najlepiej służyło.

Nowa regulacja powinna w szczególności zapewniać:

1. Rozszerzenie rodzajów form organizacyjnych działalności kulturalnej.

Obecnie jest zbyt duża specjalizacja instytucji kultury, dlatego należy wprowadzić możliwość prowadzenia w ramach jednego podmiotu kilku rodzajów działalności kulturalnej. Mogłyby więc powstawać różnego rodzaju „centra kultury” zajmujące się szeroko rozumianą działalnością kulturalną (np. biblioteka + lokalne muzeum).

2. Precyzyjne określenie, co jest działalnością statutową, a co działalnością gospodarczą instytucji kultury.
3. Szersze dopuszczenie podmiotów prywatnych i społecznych do prowadzenia działalności kulturalnej.
4. Dopuszczenie wszystkich instytucji kultury oraz ich organizatorów (także prywatnych i społecznych) do ubiegania się na równych prawach w trybie konkursowym o środki publiczne.

Oznacza to, że pojęcie „instytucji kultury” będzie odnoszone do wszystkich podmiotów prowadzących w tej formie działalność kulturalną na podstawie ustawy, niezależnie od ich formy prawnej. Tym samym instytucje kultury mogłyby być prowadzone przez różnorodne agencje (muzyczne, artystyczne, teatralne itp.), fundacje, towarzystwa kulturalne oraz różnego rodzaju organizacje społeczne (kluby, koła gospodyń wiejskich, organizacje turystyczne). Przyjęcie tej zasady prawnej uruchomi proces dostosowania prawno-organizacyjnej formy funkcjonowania instytucji kultury do jej profilu jej działalności, programu artystycznego i zewnętrznych warunków funkcjonowania.

Nowego ukształtowania wymagają stosunki pracy w instytucjach kultury. W szczególności chodzi o:

1. Silniejsze upodmiotowienie instytucji kultury (jej dyrektorów, menedżerów) od organizatorów tych instytucji, czemu ma służyć zatrudnianie dyrektora instytucji kultury na podstawie kontraktu menedżerskiego.

W obecnie obowiązującej ustawie jest już taka możliwość. Nie mniej jednak wykorzystanie kontraktu menedżerskiego w publicznych instytucjach kultury nie jest szerzej stosowane. Publiczna instytucja kultury nie może być traktowana jako quasi-urząd zajmujący się kulturą, a jej dyrektor nie może być traktowany jak urzędnik wpisany w sztywne zaszerogowanie i widełki płacowe.

2. W odniesieniu do stanowisk kierowniczych zasadą winna być kadencyjność (dyrektor ma być przy tym powoływany na okres 5-letniej kadencji i może być odwołany w ściśle określonych przypadkach), co przyczyni się do zorientowania kierownictwa na jakość i efektywność. O wyborze dyrektora - w trybie konkursowym - winna decydować rada powiernicza.

Dyrektor instytucji kultury musi być przede wszystkim menedżerem (charyzmatycznym i kreatywnym) wytyczającym cele i programową wizję rozwoju kierowanej instytucji. Obecnie jest w większości przypadków jest jedynie administratorem. To on ma decydować o przeznaczeniu otrzymanej dotacji na działalność instytucji kultury. Brak samodzielności finansowej i organizacyjnej przesądza o tym, że kierownictwo instytucji kultury nie ponosi odpowiedzialności za jakość programową i organizację instytucji.

3. Powiązanie wynagrodzeń pracowników kultury z osiąganymi efektami.

Ma to o tyle istotne znaczenie, że ogólnie wynagrodzenia będąc na dość niskim poziomie, nie motywują do efektywnej pracy i rozwoju zawodowego pracowników. Instytucje kultury muszą znacznie większy nacisk kłaść na rozwój pracowników, zdobywanie przez nich nowych doświadczeń i kompetencji.

4. Wykonywanie zadań w kulturze winno opierać się nie tylko na pracy zatrudnionych pracowników, ale także na możliwości zlecenia części usług na zewnątrz (*outsourcing*).

Na wzór ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, należy jednoznacznie i przejrzysto określić reguły zlecenia instytucjom kultury realizacji zadań publicznych oraz formy współpracy instytucji kultury z podmiotami władzy publicznej. Do tych reguł należy w szczególności zaliczyć obowiązek:

- wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności kulturalnej,
- konsultowanie ze środowiskiem artystycznym i podmiotami prowadzącymi działalność kulturalną wprowadzanych projektów lub zmian aktów normatywnych,
- tworzenie rad o charakterze doradczym, złożonych z przedstawicieli instytucji kultury i administracji publicznej, wskazujących kierunki rozwoju kultury i instytucji kultury.

Tym samym nowa regulacja operacjonalizowałaby stosowanie konstytucyjnej zasady pomocniczości państwa w obszarze działalności kulturalnej. Przejawem tego stawałoby się zinstytucjonalizowane partnerstwo publiczno-prywatno-społeczne w obszarze kultury. Chodzi przy tym także o otwarcie możliwości i zachęcanie do bezpośredniego współdziałania różnego rodzaju instytucji kultury, które dzięki temu mogłyby obniżyć koszty swego funkcjonowania (np. wypożyczanie strojów, scenografii, wspólne pracownie) i podejmować interdyscyplinarne przedsięwzięcia artystyczne.

1.2.2 Polityka kulturalna

Kluczowym zadaniem ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego ma stać się prowadzenia polityki kulturalnej (polityki publicznej w obszarze działalności kulturalnej), w szczególności poprzez okresowe wytyczanie jej celów i uruchamianie instrumentów do tego prowadzących.

Należy w publicznym sektorze kultury wprowadzić obowiązek sporządzania strategii rozwoju i planów operacyjnych. Takie planowanie powinno mieć miejsce zarówno w odniesieniu do podmiotów administracji publicznej, jak i winno być prowadzone przez publiczne instytucje kultury. To stanowiłoby bodziec profesjonalizacji zarządzania w publicznym sektorze kultury.

Zarazem tworzyło by się w ten sposób podstawę systemu oceny funkcjonowania publicznych instytucji kultury. Z kolei okresowa ocena poszczególnych instytucji kultury w ramach tego systemu powinna zasadniczo wpływać na możliwość pozyskiwania przez nie dotacji.

Brak systemu oceny rezultatów działalności instytucji kultury, opartego o wystandaryzowane wskaźniki jest istotną barierą ich rozwoju. Stosowane wskaźniki oceny efektywności instytucji kultury winny dawać obiektywną i użyteczną ocenę (w aspekcie organizacyjnym, finansowym i programowym). Wypracowanie grupy wskaźników ilościowych i jakościowych określających efektywność instytucji kultury powinno być jednym z kluczowych zadań ministerstwa kultury i innych podmiotów z sfery kultury.

Jednocześnie publiczne instytucje kultury muszą mieć zapewnione szeroką autonomię w zakresie wewnętrznej organizacji i zarządzania oraz działalności programowej. Autonomia ta musi także obejmować gospodarowanie środkami przyznanej dotacji podmiotowej. Tym samym publiczne instytucje kultury mają być samodzielnymi podmiotami zorientowanymi na osiągnięcie określonych wyników programowych i organizacyjnych. Muszą one mieć także możliwość zawierania, w ramach gwarantowanych im środków, umów na realizację określonych przedsięwzięć z kilkuletnim wyprzedzeniem. Jest to konieczne, bowiem przygotowanie ambitnego wydarzenia kulturalnego wymaga dwóch - czterech lat przygotowań. Prawne uregulowanie tych zasad doprowadzi do odbiurokratyzowania działalności kulturalnej.

Generalną kompetencję w zakresie tworzenia i prowadzenia publicznych instytucji kultury należy przypisać gminie i województwom. Powiatom należy pozostawić jedynie fakultatywną możliwość prowadzenia instytucji kultury, przy przyjęciu możliwości przedmiotowego finansowania przez nie działalności kulturalnej przez instytucje kultury prowadzone przez inne podmioty. Zasadniczo więc powiatowe instytucje kultury powinny zostać przejęte przez duże gminy miejskie.

Doprecyzowania wymagają jednocześnie relacje kompetencji w układzie minister (ministerstwo) – wojewoda – samorząd województwa.

Podstawowa rola ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego ma polegać na kreowaniu odpowiednich warunków prawno-instytucjonalnych prowadzenia działalności kulturalnej; przygotowywaniu krajowej strategii rozwoju kultury i związanych z nią programów operacyjnych; prowadzeniu polityki kulturalnej polegającej na tworzeniu określonych instrumentów wsparcia podmiotów prowadzących działalność kulturalną; tworzeniu ram dla partnerskiej współpracy przy realizacji wielkich przedsięwzięć z zakresu rozwoju kultury.

Minister winien przekazać część swoich dotychczasowych zadań samorządom województw. Wykonywanie niektórych zadań znacznie obciążą ministerstwo, które zamiast skupić się na zagadnieniach koncepcyjnych zajmuje się kwestiami technicznymi i rozdzielaniem środków publicznych. Przykładem mogą być programy operacyjne, gdzie w ramach jednego naboru składanych jest do ministerstwa kilkaset wniosków, co głównie absorbuje zasoby osobowe ministerstwa. Takie rozwiązanie nie tylko ogranicza autonomię instytucji kultury, ale też biurokratyzuje procesu decyzyjny. Co pokazuje, że wiele uprawnień decyzyjnych, nadal pozostaje w gestii administracji

centralnej, resortowej (jeżeli nawet nie są to uprawnienia *stricte* decyzyjne, to faktycznie wpływają na podejmowane decyzje).

Także w sektorze kultury w pełni powinna być stosowana konstytucyjna zasada pomocniczości, wedle której organy centralne (rząd, minister właściwy do spraw kultury i dziedzictwa narodowego) powinny wyznaczać kierunki polityki kulturalnej, a zapewnieniem (dystrybucją) instytucjom kultury środków finansowych na prowadzoną działalność winny zająć się jednostki samorządu terytorialnego i same instytucje kultury dzięki prowadzonej przez siebie działalności.

Powyższe tezy oznaczają, że:

1. Administracja centralna nie powinna zasadniczo zarządzać instytucjami kultury, ale być mecenasem i promotorem aktywności w kulturze.
2. Konieczne jest przekazanie przez administrację publiczną części uprawnień właścicielskich niezależnym i profesjonalnym podmiotom (radom powierniczym), wyposażonym w realne kompetencje i obsadzonym przez osoby kompetentne.
3. Organizator instytucji kultury musi zrezygnować z bezpośredniego, biurokratycznego, doraźnego sterowania instytucją na rzecz wyznaczania jej - w porozumieniu - celów wykonawczych i rozwojowych oraz okresowej ewaluacji osiągnięcia tych celów.
4. Należy precyzyjnie określić zasady nadzoru organu założycielskiego wobec instytucji kultury.
5. Uprawnienia organizatora instytucji kultury i sprawowanego przez niego nadzoru winny być dostosowane do formy prawno-organizacyjnej prowadzonej działalności.

1.2.3 Finansowanie działalności kulturalnej

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych sektor finansów publicznych tworzą m.in. państwowe i samorządowe instytucje kultury. Powyższa regulacja powoduje, iż samorządowe i państwowe instytucje kultury poddane są odrębnemu i właściwemu dla pozostałych jednostek sektora finansów publicznych reżimowi prawnemu i organizacyjnemu. Reżim ten określa min. uprawnienia i obowiązki instytucji kultury, m.in. wynikające z ustawy o finansach publicznych, ustawy o zamówieniach publicznych, z ustawy o rachunkowości, a także zasady odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Środkami publicznymi są dochody publiczne oraz przychody jednostek sektora finansów publicznych pochodzące z prowadzonej przez nie działalności oraz pochodzące z innych źródeł. Tym samym wszelkie przychody samorządowych i państwowych jednostek kultury z tytułu dotacji, jak również pochodzące z prowadzonej przez nie działalności w szczególności wszelkiego rodzaju opłaty, dochody z tytułu sprzedaży usług podlegają reżimowi właściwemu dla finansów publicznych. Reżim ten w szczególności wyraża się planowaniu wydatków i sporządzaniu planów finansowych na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych.

Podstawowym założeniem nowej legislacji jest gruntowana zmiana zasad finansowania działalności instytucji kultury. Należy ograniczyć zakres dotacji podmiotowych na rzecz dotacji przedmiotowych. Obecny system wyrażający się w podziale środków publicznych z uwagi na status podmiotu (państwowa lub samorządowa instytucja kultury) powoduje w dużym stopniu stagnację oraz jest hamulcem rozwoju sektora kultury. Podstawą finansowania nie powinien być status danego podmiotu, ale rodzaj i zakres wykonywanych przez niego zadań. Państwo jako dystrybutor środków publicznych winno dotować kreatywne, nowatorskie projekty bez względu na status prawny podmiotów je realizujących. Dopuszczenie podmiotów prywatnych i społecznych do prowadzenia instytucji kultury wymaga także ich równorzędnego traktowania w dostępie do środków publicznych. Obecnie środki finansowe przeznaczone na działalność kulturalną wydatkowane są głównie na bieżące utrzymanie istniejących instytucji kultury (60-80% stanowią wynagrodzenia pracownicze i inne koszty utrzymania instytucji). System ten powoduje, iż z jednej strony instytucje nie dążą do poprawy wyników finansowych, bowiem mają zapewnione bezpieczeństwo finansowania na stałym poziomie, z drugiej zaś strony wiele ciekawych projektów nie ma szans realizacji, bowiem nie powstają one w ramach organizacyjnych istniejących obecnie instytucji kultury.

Zwiększenie konkurencji w tym obszarze spowoduje, iż instytucje publiczne będą wykorzystywać przyznawane im środki bardziej efektywnie, zaś państwo dotować będzie najciekawsze i najwartościowsze projekty. Taki rodzaj konkurencji między instytucjami kultury przyniesie korzyści odbiorcom. Z punktu widzenia odbiorcy kultury bez znaczenia jest czy wystawa organizowana jest przez galerię prywatną czy państwową. Istotny jest poziom artystyczny i wychodząc z tego punktu widzenia brak jest podstaw do utrzymywania dominacji państwowych i samorządowych instytucji kultury. Co więcej, w obliczu konkurencji ze strony „nowych” instytucji kultury, obecnie istniejące, niekiedy nie podejmujące żadnej współpracy, wręcz nie zauważające się

wzajemnie, zaczną się do pewnego stopnia konsolidować. Przyniesie to w konsekwencji zwiększenie ich roli w sektorze usług kulturalnych.

Istniejące obecnie instytucje kultury muszą zdać sobie sprawę z ogromnych walorów, jakie posiadają. Ich olbrzymi potencjał tkwi w bazie organizacyjno-majątkowej, infrastrukturze, kapitale ludzkim, rozpoznawalności marki (nazwy) pod jaką działają, wieloletniej działalności w obszarze kultury, wzajemnych powiązaniach i wreszcie *know-how*. Wychodząc z tego punktu widzenia, samorządowe i państwowe instytucje kultury powinny uświadomić sobie swoją ogromną przewagę nad rozpoczynającymi działalność prywatnymi i społecznymi instytucjami.

Mając na uwadze powyższe, wprowadzenie zasad konkurencyjności nie powinno być postrzegane przez istniejące instytucje kultury jako zagrożenie podstaw ich egzystencji, a jedynie jako droga do zapewnienia odbiorcy większego wachlarza propozycji kulturalnych.

Źródłem finansowania działalności kulturalnej powinny w możliwie dużej skali – obok środków publicznych – być także środki obywateli i prywatnych organizacji. W tym wypadku nie chodzi tylko o ich uczestnictwo w kulturze i zakup dóbr kultury, ale także o możliwość udzielenia darowizny i celowego odpisu podatkowego na ten cel.

Przewidzieć zatem należy wprowadzenie szczególnej ulgi podatkowej w przypadku dokonywania przez osoby fizyczne lub prawne darowizny na rzecz Skarbu Państwa lub państwowej instytucji kultury dóbr kultury uznanych za zabytki. W tym zakresie, umowa darowizny zarówno w odniesieniu do zabytków ruchomych (i, co oczywiste, nieruchomości) powinna być dokonana w formie aktu notarialnego pod rygorem nieważności. Oświadczenia obydwu stron powinny mieć formę aktu notarialnego. Wprowadzenie przy zabytkach ruchomych formy szczególnej dla oświadczeń obydwu stron jest konieczne, bowiem Skarb Państwa lub publiczna instytucja kultury może nie być zainteresowana otrzymaniem darowizny, wobec czego za konieczne należy uznać złożenie ich oświadczenia woli w formie niedającej się kwestionować. Forma notarialna dla oświadczeń obydwu stron zabezpieczać będzie przed wykorzystywaniem tej instytucji dla celów podatkowych bez jednoczesnej korzyści dla Skarbu Państwa.

Generalnym założeniem jest wprowadzenie znacznej ulgi (zwolnienia od dochodu w wysokości zasadniczo odpowiadającej wartości zabytku) w zakresie podatku dochodowego dla osób dokonujących darowizn dóbr kultury o charakterze zabytków, których nabyciem jest zainteresowany

Skarb Państwa lub narodowa instytucja kultury. Powyższe rozwiązanie mogłoby znaleźć zastosowanie w przypadkach odzyskiwania przez osoby fizyczne przejętych przez Skarb Państwa, w latach powojennych z naruszeniem prawa dóbr kultury. Obecnie coraz większa liczba spadkobierców dawnych właścicieli wytacza Skarbowi Państwa procesy związane z próbą odzyskania znacjonalizowanych dóbr kultury. Z reguły te niezwykle kosztowne, wieloletnie spory kończą się zawarciem ugody, mocą której spadkobiercy właścicieli otrzymują stosowne odszkodowania, a jednocześnie dobra kultury zostają użyczone lub przekazane w depozyt państwowym instytucjom kultury lub innym podmiotom.

Propozycja dotycząca wprowadzenia ulgi podatkowej w ramach podatku dochodowego w przypadku darowizny zabytków na rzecz Skarbu Państwa lub narodowej instytucji kultury przyczyniłaby się do uregulowania stosunków własnościowych, w zamian za przyznanie ich właścicielom korzyści w postaci ulgi podatkowej. Z punktu widzenia finansów publicznych takie rozwiązanie byłoby efektywniejsze niż obecny stan prowadzący do coraz skuteczniejszych roszczeń windykacyjnych lub odszkodowawczych.

Ważny z punktu widzenia ochrony zabytków jest także postulat wprowadzenia tzw. ulgi konserwatorskiej. W tym przypadku właściciel zabytku wpisanego do rejestru zabytków otrzymywałby konserwatorski odpis podatkowy, za utrzymanie jego historycznego charakteru i wartości. Taka regulacja pozwoliłaby przynajmniej częściowo rozwiązać palący problem niszczących zabytków, których właściciele, nierzadko nie posiadają środków na ich renowację. Jednocześnie byłaby to zachęta dla prywatnych właścicieli do przejmowania zabytkowych obiektów z myślą o ich wykorzystaniu, zapewniającym ochronę i zachowanie tych obiektów. Mielibyśmy więc tutaj ścieżkę ułatwiającą w przyszłości rewitalizację niszczących obecnie zabytków.

Dodatkowo koniecznym wydaje się wprowadzenie odpisu podatkowego na rzecz instytucji kultury od osób prawnych (CIT), który mógłby być przekazywany na rzecz instytucji kultury (oraz projektowanych przedsiębiorstw społecznych).

Postulujemy utworzenie Narodowego Funduszu Ochrony Dziedzictwa Kulturowego. Fundusz, posiadający osobowość prawną, byłby finansowany, w szczególności, ze środków pochodzących z kar finansowych (nawiązek) za łamanie ładu przestrzennego, w tym samowoli budowlanych oraz ze szczególnego opodatkowania usług turystycznych (szczególne opłaty miejscowe, połowę których

uzyskiwałby Fundusz). Brak w obecnym kształcie prawnym wyspecjalizowanej instytucji finansowej jednostki zajmującej się ochroną dziedzictwa kulturowego i wydatkowaniem środków na ten cel. Tym samym postulowany Narodowy Fundusz Ochrony Dziedzictwa Kulturowego byłby jednostką zajmującą się szeroko rozumianą ochroną istniejącego zasobu kulturowego.

Istnieje, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych, Fundusz Promocji Kultury, będący państwowym funduszem celowym, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Celem Funduszu Promocji Kultury jest promowanie i wspieranie szeroko określonych działań na rzecz rozwoju kultury. Możliwe byłoby zatem także powiązanie istniejącego Funduszu Promocji Kultury z planowanym Narodowym Funduszem Ochrony Dziedzictwa Kulturowego – dysponentem dotychczasowego Funduszu. Istotne z punktu widzenia tego rozwiązania jest, iż Fundusz Promocji Kultury jest ważnym elementem finansowania kultury, jego wydatki są znaczące – a należy zapewnić jednolitość reguł w przyznawaniu wsparcia w dziedzinie kultury.

Obecnie, zgodnie z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, tzw. samowola budowlana podlega karze grzywny (od 20 do 5.000 zł), karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. W tym zakresie postulować można podniesienie górnej granicy kary grzywny z 5.000 zł do 25.000 zł w przypadku wykroczeń związanych z budową obiektu bez pozwolenia. Ponadto zasadne byłoby wprowadzenie obowiązkowej nawiązki na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Dziedzictwa Kulturowego, orzekanej w przypadku ww. wykroczeń; wysokość nawiązek powinna się kształtować od 1000 zł do 25.000 zł.

Postulować należy wprowadzenie opłaty miejscowej od usług turystycznych, połowa kwot z której stanowiłaby przychód Narodowego Funduszu Ochrony Dziedzictwa Kulturowego. W swoich założeniach opłata ta powinna być ukształtowana na wzór opłaty miejscowej uregulowanej w art. 17 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; zgodnie z cytowanym przepisem, opłata miejscowa jest pobierana od osób fizycznych przebywających dłużej niż dobę w celach turystycznych, wypoczynkowych lub szkoleniowych w miejscowościach posiadających korzystne właściwości klimatyczne, walory krajobrazowe oraz warunki umożliwiające pobyt osób w tych celach oraz w miejscowościach znajdujących się na obszarach, którym nadano status obszaru ochrony uzdrowiskowej - za każdy dzień pobytu w takich miejscowościach.

Proponowana szczególna opłata miejscowa pobierana byłaby od osób fizycznych przebywających dłużej niż dobę w miejscowościach o szczególnych walorach historycznych i kulturalnych. W pierwszej kolejności miejscowościami spełniającymi wymóg szczególnego waloru historycznego i kulturalnego mogłyby być miejscowości, w których znajdują się zabytki umieszczone na liście UNESCO. Są to obecnie:

1. Historyczne centrum Krakowa,
2. Kopalnia soli w Wieliczce,
3. Puszcza Białowieska,
4. Auschwitz-Birkenau, niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady 1940-45,
5. Historyczne centrum Warszawy,
6. Stare Miasto w Zamościu,
7. Średniowieczne miasto Toruń,
8. Zamek krzyżacki w Malborku,
9. Kalwaria Zebrzydowska: manierystyczny zespół architektoniczny i krajobrazowy oraz park pielgrzymkowy,
10. Kościoły Pokoju w Świdnicy i Jaworze,
11. Kościoły drewniane południowej Małopolski (Binarowa, Blizne, Dębno, Haczów, Lipnica Murowana, Sękowa),
12. Muskauer Park / Park Mużakowski w okolicach Łęknicy,
13. Hala Stulecia we Wrocławiu.

Inne miejscowości, w których można pobierać szczególną opłatę miejscową powinno określać rozporządzenie Rady Ministrów. Wysokość stawek dziennych (w granicach określonych w ustawie), szczegółowe zasady i termin poboru określać powinna rada gminy. Wpływy z opłaty gmina winna przeznaczyć na ochronę dziedzictwa kulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zabytków.

Institucje kultury wspomagane przez swych organizatorów oraz odpowiednie rozwiązania podatkowe powinny starannie tworzyć swoje powiązania z tym podmiotami rynkowymi, które w sposób przemyślany i strategiczny chcą kreować swoją rynkową markę w skojarzeniu z dobrami kultury. Proponuje się w tym celu wprowadzenie ulg (zwolnień) podatkowych z tytułu darowizny na rzecz instytucji kultury dokonywanych przez osoby prawne.

Obecnie darowizna na rzecz instytucji kultury nie niesie za sobą żadnej ulgi podatkowej; co więcej, darowizna środków pieniężnych, z uwagi na ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych, wprowadza dla instytucji kultury konieczność wydatkowania tychże środków w trybie tej ustawy, bowiem z chwilą dokonania darowizny stają się one środkami publicznymi. Powoduje to, iż ta forma jest stosunkowo rzadko wykorzystywana. Sponsorzy w pewien sposób ją obchodzą poprzez zawieranie z instytucjami kultury umów o współpracy, w których zobowiązują się do określonych zakupów towarów lub usług na rzecz instytucji kultury.

Obecnie istniejące muzea wykorzystują aktywnie ok. 5-10% swoich zbiorów. Tym samym 90-95% zbiorów nie jest udostępniana zwiedzającym. Zbiory te zalegają w magazynach, wymagając jednocześnie nieprzerwanej i kosztownej renowacji. Z punktu widzenia odbiorcy kultury, takie rozwiązanie jest nie do przyjęcia, bowiem ponosimy jako społeczeństwo ogromny koszt utrzymania tych zbiorów, a jednocześnie nie mamy praktycznie możliwości poznania ich wartości artystycznych. W tej sytuacji, konieczne wydaje się zwiększenie obowiązków w zakresie współpracy między muzeami, polegającej na wymianie zbiorów i ich wzajemnym udostępnianiu. W tym zakresie istniejące muzea winny także być zobowiązane do współpracy z prywatnymi instytucjami kultury w zakresie udostępniania zbiorów. Skoro bowiem istniejące warunki lokalowe uniemożliwiają ekspozycję przeważającej ilości zbiorów, należy poszukiwać innych dróg do ich udostępnienia szerokiej rzeszy odbiorców. W przypadku, gdy prywatna instytucja kultury przejmie obowiązki w zakresie renowacji, ubezpieczenia, brak jest podstaw do odmowy jej udostępnienia pewnego zakresu zbiorów. Powyższe rozwiązanie w swoich założeniach nie ma dotyczyć zbiorów o wyjątkowym, unikalnym charakterze.

1.2.4 Ochrona dziedzictwa kulturowego¹

Właściwe jest, wywiedzione na tle rozwiązań ustawowych, wynikające z prawa własności do zabytku, prawo do pobierania z niego jako zabytku pożytków, ale niewystarczająca jest instytucjonalna forma wsparcia właścicieli tych zabytków, które wymagają znacznych nakładów

---

¹ Ten fragment opracowania został przygotowany na podstawie „Raport na temat funkcjonowania systemu ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce po roku 1989”, red. Jacek Purchla, Kraków 2008.

finansowych na niezbędną konserwację danego zabytku. Nie chodzi tutaj bynajmniej tylko o pomoc finansową państwa w formie dotacji finansowych ministerialnych, regionalnych czy lokalnych, ale o spójny system odpisów i ulg podatkowych (odpisy i ulgi konserwatorskie). Tak np. problemem o charakterze powszechnym w skali ogólnokrajowej jest zastępowanie stolarki okiennej (skrzynkowej) w obiektach zabytkowych nieskrzynkowymi oknami współczesnymi. Zastępowanie starych, zniszczonych drewnianych okien, nowymi oknami drewnianymi z szybami zespolonymi, jako oknami skrzynkowymi, połączone z ulgą podatkową (konserwatorską), obejmującą część kosztów okna spełniającego wymogi konserwatorskie (wkz), poprawiłoby parametry cieplne oraz izolacyjne budynków zabytkowych i spełniło nieodzowne wymogi konserwatorskie, przynosząc zarazem wymierne korzyści budżetowi państwa.

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami rozszerzyła zakres ochrony zabytków, który obecnie obejmuje nie tylko rzeczy nieruchome i ruchome, ale także nazwy, jako dobra niematerialne powiązane z zabytkami nieruchomymi. Model ten spełnił postulaty i oczekiwania doktryny i praktyki konserwatorskiej. Dyskusyjne, a nawet trudne do zaakceptowania przez część doktryny konserwatorskiej jest jednak przyjęcie rozwiązania prawnego, w którym wpis do rejestru zabytków ruchomych może nastąpić tylko na wniosek. Naruszona została tutaj zasada równości podmiotów wobec prawa, gdyż mechanizm taki nie dotyczy zabytków nieruchomych i ich właścicieli. Ponieważ wprowadzenie rozwiązania wpisu zabytku nieruchomego tylko na wniosek podyktowane było w przeszłości ochroną uzyskiwanego prawa do bezpłatnej konserwacji zabytku ruchomego wpisanego do rejestru zabytków tylko na wniosek jego właściciela, które tracił on bezpowrotnie w przypadku wpisu z urzędu, proponowane przyszłe rozwiązanie powinno zapewniać takie uprawnienie niezależnie od dobrowolnego lub przymusowego charakteru wpisu do rejestru zabytków.

Ustawa z 2003 r. zawiera kilka form instytucjonalnej ochrony zabytków. Oprócz przywoływanej już decyzji o wpisie do rejestru zabytków, zasygnalizować należy potrzebę optymalizacji rozwiązań normatywnych dotyczących uznawania za pomnik historii i tworzenia parków kulturowych. Kwalifikowane zabytki nieruchome czyli zabytki o szczególnej wartości z punktu widzenia ogólnonarodowego i ogólnopaństwowego, mogą zostać uznane w formie rozporządzenia przez Prezydenta RP za pomniki historii. Niestety, poza skutkiem prawnym w płaszczyźnie międzynarodowej (potencjalny wpis na Listę Światowego Dziedzictwa) nie wynikają niemal żadne

skutki prawne w płaszczyźnie prawa wewnętrzkrajowego. Właściciele obiektów historycznych, zabytkowych, stanowiących dziedzictwo kulturowe nie nabywają z faktu uznania za pomnik historii żadnych uprawnień publicznoprawnych. Dyskusyjne jest wywodzenie wobec nich także jakichkolwiek ograniczeń, czy to w formie nakazów, czy zakazów, gdyż te muszą wyraźnie wynikać z obowiązujących norm ustawowych. Organ administracyjny może posługiwać się tylko takimi formami działania, które wynikają z wyraźnie sprecyzowanych norm kompetencyjnych.

Obszar uznany za pomnik historii dla państwowych służb konserwatorskich powinien jednak być terenem szczególnego monitoringu konserwatorskiego, wpisów do rejestru zabytków i ograniczeń inwestycyjnych. Przede wszystkim, należałoby jednak obszar uznany za pomnik historii powiązać z obowiązkiem sporządzenia dla niego przez gminę obligatoryjnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Koszty sporządzenia planu obowiązkowego obciążałyby gminę, a w przypadku inercji władz gminy w ich sporządzaniu, mogłyby zostać uruchomione istniejące mechanizmy dyscyplinujące i przewidujące derogację kompetencji gminy.

Tworzenie parków kulturowych zostało powierzone gminnemu samorządowi terytorialnemu, stanowiąc jego zadanie własne. Założenie takie wynika z faktu, że ciężar utworzenia i utrzymania administracyjnej struktury zarządu parkiem kulturowym spoczywa na gminie, a nie na państwie. Aktualny model zadaniowy samorządu terytorialnego (zadania własne i zlecone) uniemożliwia zobligowanie przez wojewódzkiego konserwatora zabytków samorządu gminnego do utworzenia parku kulturowego, przy jednoczesnym obciążeniu gminy wszystkim kosztami jego utworzenia i utrzymania. Samorząd gminny posiada całkowitą swobodę w podejmowaniu decyzji o utworzeniu parku kulturowego. Sfera oddziaływania konserwatora zabytków należy tu do płaszczyzny niewładczej, będąc obszarem prowadzenia konserwatorskiej polityki administracyjnej administracji rządowej. Mechanizmy takiej współpracy i inspiracji konserwatorskiej nie są obecnie należycie rozwinięte.

Na rzeczywisty stan ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce znaczący wpływ ma ustawodawstwo z zakresu planowania, zagospodarowania i ładu przestrzennego oraz procesu inwestycyjnego, a także praktyka jego stosowania. Stosunkowo niewielka część obszaru państwa, która objęty jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, utrudnia krajobrazową ochronę zabytków nieruchomych. Dostrzegane zjawisko zabudowywania terenów wokół rejestrowych zabytków nieruchomych, swoiste „uwłaszczanie się na walorach sąsiadujących

zabytków”, stanowi z jednej strony efekt kształtu obowiązującego prawodawstwa, ale także jest przejawem „oportunizmu konserwatorskiego”, braku zdecydowanych działań konserwatorów zabytków, które nie są podejmowane pomimo istniejących w tym zakresie prerogatyw prawnych. Niebezpieczeństwem dla ochrony dziedzictwa kulturowego są – nieobowiązujące jeszcze - zmiany w ustawach: o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i Prawo budowlane. Nie chodzi tutaj o podważanie postulatu ułatwienia procesu budowlanego, gdyż ten wobec administrowanych, w obszarze poza dziedzictwem kulturowym, zasługuje na poparcie.

Dla dziedzictwa kulturowego niebezpieczne są propozycje zastąpienia władczych uprawnień wojewódzkiego konserwatora zabytków kompetencjami niewładczymi w zakresie planowania przestrzennego. Zagrożeniem jest także w nowelizacji Prawa budowlanego niewystarczające zapewnienie ochrony zabytkom nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków. Te propozycje wymagają zdecydowanego przeciwdziałania ze strony Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – przy czym nie można w tym zakresie oczekiwać na sfinalizowanie prac nad ustawodawstwem, które by realizowało przedstawianą niniejszym koncepcję.

2 CZĘŚĆ II - WYKAZ POWSZECHNIE OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW PRAWNYCH W ZAKRESIE KULTURY²

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)

zmiany ww. ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 28, poz. 319, Dz.U. z 2006 r. Nr 200, poz. 1471.

art. 5 Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

art. 6 Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju.

---

² Wykaz zawiera akty prawne tylko w randze ustawy i rozporządzenia; wykaz nie uwzględnia uregulowań z zakresu prawa autorskiego, prawa prasowego oraz radiofonii i telewizji

Rzeczpospolita Polska udziela pomocy Polakom zamieszkałym za granicą w zachowaniu ich ziózków z narodowym dziedzictwem kulturalnym.

art. 73Każdemu zapewnia się wolność twórczości artystycznej, badań naukowych oraz ogłaszania ich wyników, wolność nauczania, a także wolność korzystania z dóbr kultury.

1. Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2001 r. Nr 13, poz.123 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz. U. z 2002 r. Nr 41, poz. 364, Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, Dz.U. z 2003 r. Nr 96, poz. 874, Dz.U. z 2003 r. Nr 213, poz. 2081, Dz.U. z 2004 r. Nr 11, poz. 96, Dz.U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2598, Dz.U. z 2005 r. Nr 131, poz. 1091, Dz.U. z 2005 r. Nr 132, poz. 1111, Dz.U. z 2006 r. Nr 227, poz. 1658

Akty wykonawcze wydane na podstawie w/w ustawy:

- a) Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 17 lutego 1992 r., w sprawie sposobu prowadzenia rejestru instytucji kultury (Dz.U. z 1992 r. Nr 20, poz. 80)
- b) Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z 31 marca 1992 r., w sprawie zasad wynagradzania pracowników niektórych instytucji kultury (Dz.U. z 1992 r. Nr 35, poz. 151 ze zm.)
Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U. z 1992 r. Nr 58, poz. 284, Dz.U. z 1993 r. Nr 42, poz. 196, Dz.U. z 1994 r. Nr 28 poz. 101, Dz.U. z 1994 r. Nr 120, poz. 586, Dz.U. z 1995 r. Nr 14 poz. 65, Dz.U. z 1996 r. Nr 20, poz. 92, Dz.U. z 1997 r. Nr 37, poz. 231, Dz.U. z 1998 r. Nr 62, poz. 394, Dz.U. z 1999r. Nr 45, poz. 447, Dz.U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1395, Dz.U. z 2004 r. Nr 255, poz. 2560, Dz.U. z 2008 r. Nr 122, poz. 784
- c) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 października 1992 r. w sprawie rozciągnięcia przepisów ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej na działalność kulturalną prowadzoną w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz.U. z 1992 r. Nr 79, poz. 403)
- d) Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z 6 stycznia 1999 r. w sprawie w sprawie w sprawie szczegółowych zasad wpisywania do wykazu obiektów stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, w których prowadzona jest, jako podstawowa, działalność kulturalna lub które dla takiej działalności zostały wybudowane i nie mogą być przeznaczone do prowadzenia wyłącznie innej działalności podstawowej, oraz ustalenia ich wykazu (Dz. U. z 1999 r. Nr 21, poz. 185 z późn. zm..)
Zmiany ww. rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz.U. z 2006 r. Nr 94, poz. 652
- e) Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 9 marca 1999 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych i trybu stwierdzania kwalifikacji uprawniających do zajmowania określonych stanowisk w niektórych instytucjach kultury, dla których organizatorem jest administracja rządowa lub jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U. z 1999 r. Nr 26 poz. 234 z późn. zm..)

Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U. z 2003 r. Nr 97, poz. 882, Dz.U. z 2003 r. Nr 206, poz. 2003, Dz.U. z 2004 r. Nr 283, poz. 2833, Dz.U. z 2006 r. Nr 34 poz. 238, Dz.U. z 2008 r. Nr 119, poz. 764

- f) Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w instytucjach kultury prowadzących w szczególności działalność w zakresie upowszechniania kultury (Dz.U. z 1999 r. Nr 45, poz. 446 z późn. zm.)
Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U. z 2000 r. Nr 49, poz. 574, Dz.U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1396, Dz.U. z 2004 r. Nr 255, poz. 2561, Dz.U. z 2008 r. Nr 122, poz. 785)
- g) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 7 czerwca 2000 r., w sprawie szczegółowych zasad i trybu przyznawania dorocznych nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury oraz ich wysokości (Dz.U. z 2000 r. Nr 50, poz. 593)
- h) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 12 czerwca 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przyznawania stypendiów osobom zajmującym się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury i opieką nad zabytkami oraz wysokości tych stypendiów (Dz.U. z 2000 r. Nr 52, poz. 626z późn. zm.)
Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U. z 2007 r. Nr 210, poz. 1531
- i) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 30 czerwca 2004 r. w sprawie organizacji i trybu przeprowadzania konkursu na kandydata na stanowisko dyrektora instytucji kultury (Dz.U. z 2004 r. Nr 154, poz. 1629)
- j) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 19 października 2004 r. w sprawie ustalenia listy samorządowych instytucji kultury, w których wyłonienie kandydata na stanowisko dyrektora następuje w drodze konkursu (Dz.U. z 2004r. Nr 242, poz. 2422)
- k) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 20 lipca 2005 r. w sprawie nadawania Medalu "Zasłużony Kulturze Gloria Artis" (Dz.U. z 2005 r. Nr 149, poz. 1235 z późn. zm.)
Zmiany ww. rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz.U. z 2006 r. Nr 21, poz. 158
- l) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 4 sierpnia 2005 r. w sprawie nadawania odznaki honorowej "Zasłużony dla Kultury Polskiej" (Dz.U. z 2005 r. Nr 159, poz. 1334)
- m) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 1 września 2005 r., w sprawie zakresu zadań objętych mecenatem państwa, szczegółowego trybu składania wniosków o udzielenie dotacji oraz trybu przekazywania i rozliczania udzielonych dotacji (Dz.U. z 2005 r. Nr 177, poz. 1474 z późn. zm.)
Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U. z 2006 r., Nr 12, poz. 72, Dz.U. z 2006 r. Nr 222, poz. 1632, Dz.U. z 2007 r. Nr 247, poz. 1831, Dz.U. z 2008 r. Nr 139, poz. 879
- n) Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 19 grudnia 2006 r., w sprawie rozciągnięcia przepisów ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej na

działalność kulturalną prowadzoną przez jednostki organizacyjne podległe lub nadzorowane przez Ministra Obrony Narodowej (Dz.U. z 2006 r. Nr 247, poz. 1807)

- o) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania dotacji państwowym instytucjom kultury przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2007 r. Nr 120, poz. 821)

2. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Dz.U. z 1998 r. Nr 113, poz. 717, Dz.U. z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, Dz.U. z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Dz.U. z 2000 r. Nr 43, poz. 489, Dz.U. z 2000 r. Nr 107, poz. 1127, Dz.U. z 2000 r. Nr 120, poz. 1268, Dz.U. z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Dz.U. z 2001 r. Nr 28, poz. 301, Dz.U. z 2001 r. Nr 52, poz. 538, Dz.U. z 2001 r. Nr 99, poz. 1075, Dz.U. z 2001 r. Nr 111, poz. 1194, Dz.U. z 2001 r. Nr 128, poz. 1405, Dz.U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1805, Dz.U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Dz.U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1354, Dz.U. z 2002 r. Nr 135, poz. 1146, Dz.U. z 2002 r. Nr 196, poz. 1660, Dz.U. z 2002 r. Nr 199, poz. 1673, Dz.U. z 2002 r. Nr 200, poz. 1679, Dz.U. z 2003 r. Nr 166, poz. 1608, Dz.U. z 2003 r. Nr 213, poz. 2081, Dz.U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Dz.U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001, Dz.U. z 2004 r. Nr 120, poz. 1252, Dz.U. z 2004 r. Nr 240, poz. 2407, Dz.U. z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Dz.U. z 2005 r. Nr 68, poz. 610, Dz.U. z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Dz.U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1398, Dz.U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Dz.U. z 2006 r. Nr 104, poz. 711, Dz.U. z 2006 r. Nr 133, poz. 935, Dz.U. z 2006 r. Nr 217, poz. 1587, Dz.U. z 2006 r. Nr 221, poz. 1615, Dz.U. z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Dz.U. z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Dz.U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1239, Dz.U. z 2007 r. Nr 181, poz. 1288, Dz.U. z 2007 r. Nr 225, poz. 1672, Dz.U. z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Dz.U. z 2008 r. Nr 116, poz. 740, Dz.U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1460, Dz.U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1654, Dz.U. z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Dz.U. z 2009 r. Nr 56, poz. 458, Dz.U. z 2009 r. Nr 58, poz. 485,

Art. 151¹⁰. Praca w niedziele i święta jest dozwolona:

g) przy wykonywaniu prac koniecznych ze względu na ich użyteczność społeczną i codzienne potrzeby ludności, w szczególności w:

h) zakładach prowadzących działalność w zakresie kultury, oświaty, turystyki i wypoczynku,

3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2007 r. Nr 115, poz. 793, Dz.U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, Dz.U. z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, Dz.U. z 2009 r. Nr 18, poz. 97

Art. 7.

Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, jednostki publicznej radiofonii i telewizji oraz inne właściwe organy i instytucje podejmują odpowiednie działania w zakresie rozwijania i popierania różnorodnych

form działalności informacyjnej, kulturalnej i naukowej, mających na celu uświadamianie o szkodliwości nadużywania alkoholu dla jednostki oraz życia rodzinnego i społecznego, krzewienia trzeźwości i abstynencji oraz wykorzeniania szkodliwych zwyczajów i sposobów picia alkoholu.

4. Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach³ (Dz.U. z 2006 r., Nr 97, poz. 673 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Dz.U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, Dz.U. z 2006 r. Nr 220, poz. 1600, Dz.U. z 2007 r., Nr 64, poz. 426, Dz.U. z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, Dz.U. z 2009 r. Nr 39, poz. 307

Akty wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy:

- a) Rozporządzenie Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki z dnia 25 lipca 1984 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych (Dz.U. z 1984 r. Nr 41 poz. 218)
- b) 2002 r. w sprawie postępowania z dokumentacją, zasad jej klasyfikowania i kwalifikowania oraz zasad i trybu przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych (Dz.U. z 2002 r. Nr 167, poz. 1375)
- c) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 10 lutego 2005 r. w sprawie określenia maksymalnej wysokości opłat za sporządzenie odpisu lub kopii dokumentacji o czasowym okresie przechowywania (Dz.U. z 2005 r. Nr 28, poz. 240)
- d) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 15 lutego 2005 r. w sprawie warunków przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej pracodawców (Dz.U. z 2005 r. Nr 32, poz. 284)
- e) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 1 kwietnia 2005 r. w sprawie określenia rodzaju wykształcenia uznanego za specjalistyczne oraz dokumentów potwierdzających posiadanie praktyki zawodowej, wymaganych od osób wykonujących niektóre czynności związane z dokumentacją osobową i płacową pracodawców (Dz.U. z 2005 r. Nr 68, poz. 596)
- f) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 maja 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu gromadzenia, ewidencjonowania, kwalifikowania, klasyfikacji oraz udostępniania materiałów archiwalnych tworzących zasób jednostek publicznej radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2006 r. Nr 98, poz. 680)
- g) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 października 2006 r. w sprawie niezbędnych elementów struktury dokumentów elektronicznych (Dz.U. z 2006 r. Nr 206, poz. 1517)

---

³ Na podstawie ustawy wydano także: 3 rozporządzenia „w sprawie likwidacji archiwum państwowego” oraz 4 rozporządzenia „w sprawie utworzenia archiwum państwowego”.

- h) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 października 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z dokumentami elektronicznymi (Dz.U. z 2006 r. Nr 206, poz. 1518)
- i) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie wymagań technicznych formatów zapisu i informatycznych nośników danych, na których utrwalono materiały archiwalne przekazywane do archiwów państwowych (Dz.U. z 2006 r. Nr 206, poz. 1519)
- j) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 lutego 2008 r. w sprawie zmiany nazwy i zakresu działania Archiwum Dokumentacji Mechanicznej w Warszawie (Dz.U. z 2008 r. Nr 29, poz. 167)
- k) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 2008 r. w sprawie sposobu i trybu udostępniania materiałów archiwalnych znajdujących się w archiwach wyodrębnionych (Dz.U. z 2008 r. Nr 107, poz. 679)
- l) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 lipca 2008 r. w sprawie określenia szczególnych wypadków i trybu wcześniejszego udostępniania materiałów archiwalnych (Dz.U. z 2008 r. Nr 156, poz. 970)

5. Ustawa z 16 lipca 1987 r. o państwowych instytucjach filmowych (Dz.U. z 2007 r., Nr 102, poz. 710)

Art. 1.

Ustawę stosuje się do utworzonych przed dniem 1 stycznia 2006 r. państwowych instytucji filmowych oraz do działających w nich zespołów filmowych.

6. Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1989 r. Nr 29, poz. 154 z późn zm.)

Zmiany ww. ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1990 r. Nr 51, poz. 297, Dz.U. z 1990 r. Nr 55, poz. 231, Dz.U. z 1990 r. Nr 86, poz. 504, Dz.U. z 1990 r. Nr 95, poz. 425, Dz.U. z 1991 r. Nr 107, poz. 459, Dz.U. z 1992 r. Nr 50, poz. 229, Dz.U. z 1993 r. Nr 7 poz. 34, Dz.U. z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Dz.U. z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Dz.U. z 1997 r. Nr 90, poz. 557, Dz. U. z 1997 r. Nr 96, poz. 590, Dz.U. z 1997 r. Nr 141, poz. 943, Dz.U. z 1998 r. Nr 59, poz. 375, Dz.U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Dz.U. z 1998 r. Nr 117, poz. 757, Dz.U. z 2000 r. Nr 120, poz. 1268, Dz.U. z 2004 r. Nr 68, poz. 623

Art. 43.

3. Na odbudowę i utrzymanie dóbr kultury stanowiących własność kościelnych osób prawnych będą udzielane dotacje państwowe na podstawie odrębnych przepisów.

Rozdział 8 Kultura oraz środki masowego przekazywania

Art. 46.

1. Dla zapewnienia warunków rozwoju kultury chrześcijańskiej kościelne osoby prawne mają prawo wydawania prasy, książek i innych druków oraz zakładania i posiadania wydawnictw, katolickiej agencji informacyjnej, zakładów poligraficznych, z zachowaniem obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.

W celu realizacji postanowień ust. 1 kościelne osoby prawne mogą otrzymywać jako darowizny z zagranicy na własne potrzeby maszyny, urządzenia i materiały poligraficzne oraz papier.

Art. 47.

Kościelne osoby prawne mogą organizować własny kolportaż prasy lub korzystać z pośrednictwa innej sieci kolportażu.

Art. 48.

1. Kościół ma prawo do emitowania w środkach masowego przekazywania Mszy św. w niedziele i święta oraz swoich programów, w szczególności religijno-moralnych, społecznych i kulturalnych.

2. Sposób realizacji uprawnień, o których mowa w ust. 1, regulują porozumienia między Sekretariatem Konferencji Episkopatu Polski a jednostkami publicznej radiofonii i telewizji.

Kościół ma prawo do zakładania i używania urządzeń radiotelekomunikacyjnych przeznaczonych do nadawania programów radiofonicznych i telewizyjnych oraz do uzyskiwania na ten cel niezbędnych częstotliwości na zasadach określonych w przepisach ustawy o radiofonii i telewizji.

Art. 49.

1. Kościelne osoby prawne mają prawo zakładania i prowadzenia własnych teatrów, kin, wytwórni filmów i wytwórni innych środków audiowizualnych.

2. Kościelne osoby prawne mają prawo dystrybucji i rozpowszechniania filmów i innych środków audiowizualnych.

3. Korzystanie z praw, o których mowa w ust. 1 i 2, następuje bez obowiązku uzyskiwania zezwoleń i upoważnień na tę działalność, jeśli jest prowadzona na potrzeby realizacji zadań religijno-moralnych w sferze kultury

O podjęciu i prowadzeniu tej działalności władza kościelna powiadamia państwowy organ właściwy do udzielania takich zezwoleń i upoważnień.

Kościelne osoby prawne mogą otrzymywać jako darowizny z zagranicy na własne potrzeby urządzenia

i materiały niezbędne do prowadzenia działalności określonej w ust. 1.

Art. 50.

1. Kościelne osoby prawne mają prawo zakładania i posiadania archiwów i muzeów.

2. Kościelne osoby prawne mają prawo do gromadzenia zbiorów bibliotecznych na cele wewnętrzne i publiczne. O podjęciu publicznego udostępniania zbiorów władza kościelna powiadamia właściwy do rejestracji bibliotek organ państwowy.

3. Kościół i jego osoby prawne mają, bez potrzeby uzyskiwania zezwoleń, prawo organizowania i prowadzenia związanej z wypełnianiem jego zadań działalności kulturalnej i artystycznej.

Art. 51.

Institucje państwowe, samorządowe i kościelne współdziałają w ochronie, konserwacji, udostępnianiu i upowszechnianiu zabytków architektury kościelnej i sztuki sakralnej oraz ich dokumentacji, muzeów, archiwów i bibliotek będących własnością kościelną, a także dzieł kultury i sztuki o motywach religijnych, stanowiących ważną część dziedzictwa kultury polskiej.

7. Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz.U. z 2005 r. Nr 231, poz. 1965 z późn zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1398

art. 26

Kościół i inne związki wyznaniowe mają prawo organizowania i prowadzenia związanej z wypełnianiem swoich funkcji działalności kulturalnej i artystycznej.

Dla realizacji prawa, o którym mowa w ust. 1, kościoły i inne związki wyznaniowe mogą zakładać i prowadzić odpowiednie instytucje oraz dystrybucję i rozpowszechnianie filmów.

Korzystanie z praw, o których mowa w ust. 1 i 2, następuje bez obowiązku uzyskiwania zezwoleń i upoważnień, jeżeli działalność ta prowadzona jest na potrzeby realizacji zadań religijno-moralnych w sferze kultury. O podjęciu i prowadzeniu tej działalności władze kościoła lub innego związku wyznaniowego powiadamiają państwowy organ, właściwy do udzielania takich zezwoleń i upoważnień.

Dla realizacji postanowień ust. 1 i 2 kościoły i inne związki wyznaniowe mogą otrzymywać jako darowizny z zagranicy urządzenia i materiały.

8. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Dz.U. z 2002 r. Nr 62 poz. 558, Dz.U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Dz.U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, Dz.U. z 2002 r. Nr 214, poz. 1806, Dz.U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, Dz.U. z 2004 r., Nr 102, poz. 1055, Dz.U. z 2004 r., Nr 116, poz. 1203, Dz.U. z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Dz.U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1457, Dz.U. z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Dz.U. z 2006 r. Nr 181, poz. 1337, Dz.U. z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Dz.U. z 2007 r. Nr 138 poz. 974, Dz.U. z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, Dz.U. z 2008 r., Nr 180, poz. 1111, Dz.U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458, Dz.U z 2009 r. Nr 52, poz. 420

Art. 7.

1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

9. Ustawa z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r. Nr 34, poz. 198 z późn zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 1990 r. Nr 43, poz. 253, Dz.U. z 1990 Nr 87, poz. 506, Dz.U. z 1991 r. Nr 95, poz. 425, Dz.U. z 1991 r. Nr 107, poz. 464, Dz.U. z 1991 r. Nr 114, poz. 492, Dz.U. z 1995 r. Nr 90, poz. 446, Dz.U. z 1995 r. Nr 141, poz. 692, Dz.U. z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Dz.U. z 1998 r. Nr 162, poz. 1126, Dz.U. z 1997 r. Nr 121, poz. 769, Dz.U. z 2003 r. Nr 166, pz. 1612

art. 1 pkt .6

Do właściwości organów gminy przechodzą - jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej - jako zadania własne, określone w ustawach zadania i odpowiadające im kompetencje należące dotychczas do rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego, a w szczególności z ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz. U. Nr 10, poz. 48, z 1983 r. Nr 38, poz. 173 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192):

wydawanie zarządzeń w celu zabezpieczenia zabytku w nagłych przypadkach i niezwłoczne zawiadomianie o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków (art. 11),

zgłaszanie wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków przedmiotów zasługujących na wciągnięcie do rejestru zabytków (art. 13 ust. 2),

składanie wniosków o wpis do rejestru zabytków dóbr kultury nieruchomych oraz kolekcji (art. 13 ust. 2, art. 14 ust. 1 pkt 1),

przyjmowanie zawiadomień o ujawnieniu przedmiotu, który posiada cechy zabytku (art. 22 ust. 1),

przyjmowanie zawiadomień o znalezieniu przedmiotu archeologicznego lub o odkryciu wykopaliska (art. 24 ust. 3),

niezwłoczne zawiadomianie wojewódzkiego konserwatora zabytków o otrzymaniu wiadomości o znalezieniu lub odkryciu przedmiotu archeologicznego lub wykopaliska (art. 24 ust. 4),

działanie w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków w zakresie użytkowania obiektu zabytkowego zgodnie z zasadami opieki nad zabytkami i w sposób odpowiadający jego wartości zabytkowej (art. 38 ust. 2);

art. 3 pkt 4

Do właściwości organów gminy przechodzą jako zadania zleczone - określone w ustawach - zadania i kompetencje należące dotychczas do rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego z ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz. U. Nr 10, poz. 48, z 1983 r. Nr 38, poz. 173 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192): przejmowanie w zarząd zabytku nieruchomego (art. 37 ust. 2).

10. Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. 2000 r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2000 r. Nr 22, poz. 270, Dz.U. z 2000 r. Nr 60, poz. 703, Dz.U. z 2000 r. Nr 70, poz. 816, Dz.U. z 2000 r. Nr 101, poz. 1090, Dz.U. z 2000 r. Nr 104, poz. 1104, Dz.U. z 2000 r. Nr 117, poz. 1228, Dz.U. z 2000 r. Nr 122, poz. 1324, z 2001 r. Nr 4 poz. 27, Dz.U. z 2001 r. Nr 8 poz. 64, Dz.U. z 2001 r. Nr 52, poz. 539, Dz.U. z 2001 r. Nr 73, poz. 764, Dz.U. z 2001 r. Nr 74, poz. 784, Dz.U. z 2001 r. Nr 88, poz. 961, Dz.U. z 2001 r. Nr 89, poz. 968, Dz.U. z 2001 r. Nr 102, poz. 1117, Dz.U. z 2001 r. Nr 106, poz. 1050, Dz.U. z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Dz.U. z 2001 r. Nr 125, poz. 1363, Dz.U. z 2001 r. Nr 125, poz. 1370, Dz.U. z 2001 r. Nr 134, poz. 1509, Dz.U. z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Dz.U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Dz.U. z 2002 r. Nr 89, poz. 804, Dz.U. z 2002 r. Nr 135, poz. 1146, Dz.U. z 2002 r. Nr 141, poz. 1182, Dz.U. z 2002 r. Nr 169, poz. 1384, Dz.U. z 2002 r. Nr 181, poz. 1515, Dz.U. z 2002 r. Nr 200, poz. 1679, Dz.U. z 2002 r. Nr 200, poz. 1691, Dz.U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2058, Dz.U. z 2003 r. Nr 7 poz. 79, Dz.U. z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Dz.U. z 2003 r. Nr 65, poz. 595, Dz.U. z 2003 r. Nr 84, poz. 774, Dz.U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Dz.U. z 2003 r. Nr 96, poz. 874, Dz.U. z 2003 r. Nr 122, poz. 1143, Dz.U. z 2003 r. Nr 135, poz. 1268, Dz.U. z 2003 r. Nr 137, poz. 1302, Dz.U. z 2003 r. Nr 166, poz. 1608, Dz.U. z 2003 r. Nr 202, poz. 1956, Dz.U. z 2003 r. Nr 223, poz. 2217, Dz.U. z 2003 r. Nr 228, poz. 2255, Dz.U. z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Dz.U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535, Dz.U. z 2004 r. Nr 93, poz. 894, Dz.U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001, Dz.U. z 2004 r. Nr 109, poz. 1163, Dz.U. z 2004 r. Nr 116, poz. 1203, Dz.U. z 2004 r. Nr 116, poz. 1205, Dz.U. z 2004 r. Nr 116, poz. 1207, Dz.U. z 2004 r. Nr 120, poz. 1252, Dz.U. z 2004 r. Nr 123, poz. 1291, Dz.U. z 2004 r. Nr 162, poz. 1691, Dz.U. z 2004 r. Nr 164, poz. 1366, Dz.U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135, Dz.U. z 2004 r. Nr 263, poz. 2619, Dz.U. z 2004 r. Nr 281, poz. 2778, Dz.U. z 2004 r. Nr 281 poz. 2781, Dz.U. z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Dz.U. z 2005 r. Nr 85, poz. 725, Dz.U. z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Dz.U. z 2005 r. Nr 90, poz. 757, Dz.U. z 2005 r. Nr 102, poz. 852, Dz.U. z 2005 r. Nr 143, poz. 1199, Dz.U. z 2005 r. Nr 143, poz. 1202, Dz.U. z 2005 r. Nr 155, poz. 1298, Dz.U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365, Dz.U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1366, Dz.U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1418, Dz.U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1420, Dz.U. z 2005 r. Nr 177, poz. 1468, Dz.U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1484, Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1495, Dz.U. z 2005 r. Nr 183, poz. 1538, Dz.U. z 2006 r. Nr 46, poz. 328, Dz.U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Dz.U. z 2006 r. Nr 104, poz. 711, Dz.U. z 2006 r. Nr 107, poz. 723, Dz.U. z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, Dz.U. z 2006 r. Nr 183, poz. 1353, Dz.U. z 2006 r. Nr 183, poz. 1354, Dz.U. z 2006 r. Nr 217, poz. 1588, Dz.U. z 2006 r. Nr 226, poz. 1657, Dz.U. z 2004 r. Nr 249, poz. 1824, Dz.U. z 2007 r. Nr 35, poz. 219, Dz.U. z 2007 r. Nr 99, poz. 658, Dz.U. z 2006 r. Nr 115, poz. 791, Dz.U. z 2007 r. Nr 115, poz. 793, Dz.U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1243, Dz.U. z 2007 r. Nr 181, poz. 1288, Dz.U. z 2007 r. Nr 191, poz. 1361, Dz.U. z 2007 r. Nr 191, poz. 1367, Dz.U. z 2007 r. Nr 192, poz. 1378, Dz.U. z 2003 r. Nr 211, poz. 1549, Dz.U. z 2007 r. Nr 225, poz. 1673, Dz.U. z 2008 r. Nr 97, poz. 623, Dz.U. z 2008 r. Nr 141, poz. 888, Dz.U. z 2008 r. Nr 143, poz. 894, Dz.U. z 2008 r. Nr 209, poz. 1316, Dz.U. z 2008 r. Nr 220, poz. 1431, Dz.U. z 2008 r. Nr 220, poz. 1432, Dz.U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1459, Dz.U. z 2008 r. Nr 228, poz. 1507, Dz.U. z 2009 r. Nr 3 poz. 11, Dz.U. z 2009 r. Nr 6 poz. 33, Dz.U. z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Dz.U. z 2009 r. Nr 69, poz. 587

Art. 21 ust 1 pkt 68)

Wolne od podatku dochodowego są wartość wygranych w konkursach i grach organizowanych i emitowanych (ogłaszanych) przez środki masowego przekazu (prasa, radio i telewizja) oraz konkursach z dziedziny nauki, kultury, sztuki, dziennikarstwa i sportu, a także nagród związanych ze

sprzedażą premiową - jeżeli jednorazowa wartość tych wygranych lub nagród nie przekracza kwoty 760 zł; zwolnienie od podatku nagród związanych ze sprzedażą premiową nie dotyczy nagród otrzymanych przez podatnika w związku z prowadzoną przez niego pozarolniczą działalnością gospodarczą, stanowiących przychód z tej działalności.

Art. 26.

1. Podstawę obliczenia podatku, z zastrzeżeniem art. 24 ust. 3, art. 29-30c oraz art. 30e, stanowi dochód ustalony zgodnie z art. 9, art. 24 ust. 1, 2, 4, 4a-4e, ust. 6 lub art. 24b ust. 1 i 2, lub art. 25, po odliczeniu kwot:

9) darowizn przekazanych na cele:

a) określone w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego, organizacjom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 tej ustawy, lub równoważnym organizacjom określonym w przepisach regulujących działalność pożytku publicznego obowiązujących w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, prowadzącym działalność pożytku publicznego w sferze zadań publicznych, realizującym te cele, z zastrzeżeniem ust. 6e,

11. Ustawa z dnia 4 lipca 1991 r. o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego (Dz.U. z 1991 r. Nr 66, poz. 287 z późn zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 1991 r. Nr 95, poz. 425, Dz.U. z 1992 r. Nr 50, poz. 229, Dz.U. z 1993 r. Nr 7, poz. 34, Dz.U. z 1994 r. Nr 1 poz. 3, Dz.U. z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Dz.U. z 1997 r. Nr 90, poz. 557, Dz.U. z 1998 r. Nr 59, poz. 375, Dz.U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Dz.U. z 2004 r. Nr 68, poz. 623

Rozdział 8 Kultura oraz środki masowego przekazywania

Art. 36.

1. Kościół ma prawo emitowania w państwowych środkach masowego przekazywania nabożeństw

w niedziele i święta prawosławne oraz swoich programów religijno-moralnych i kulturalnych.

2. Sposób realizacji uprawnień, o których mowa w ust. 1, regulują porozumienia między Świętym Soborem Biskupów a jednostkami publicznej radiofonii i telewizji.

Art. 37.

1. Kościelne osoby prawne mają prawo zakładania i posiadania archiwów i muzeów.

2. Kościelne osoby prawne mają prawo do gromadzenia zbiorów bibliotecznych na cele wewnętrzne i publiczne. O podjęciu publicznego udostępnienia zbiorów władza kościelna powiadamia organ właściwy do rejestracji bibliotek.

Art. 38.

Instytucje państwowe, samorządowe i kościelne współdziałają w ochronie, konserwacji, udostępnianiu

i upowszechnianiu zabytków architektury kościelnej i sztuki sakralnej oraz ich dokumentacji, muzeów, archiwów i bibliotek będących własnością kościelną, a także dzieł kultury i sztuki o motywach religijnych, stanowiących ważną część dziedzictwa kultury.

12. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2003 r. Nr 137, poz. 1304, Dz.U. z 2004 r. Nr 69, poz. 624, Dz.U. z 2004 r. Nr 109, poz. 1161, Dz.U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, Dz.U. z 2004 r. Nr 281, poz. 2781, Dz.U. z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Dz.U. z 2005 r. Nr 94, poz. 788, Dz.U. z 2005 r. Nr 122, poz. 1020, Dz.U. z 2005 r. Nr 131, poz. 1091, Dz.U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1400, Dz.U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, Dz.U. z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Dz.U. z 2006 r. Nr 208, poz. 1532, Dz.U. z 2006 r. Nr 227, poz. 1658, Dz.U. z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Dz.U. z 2007 r. Nr 80, poz. 542, Dz.U. z 2007 r. Nr 115, poz. 791, Dz.U. z 2007 r. Nr 120, poz. 818, Dz.U. z 2007 r. Nr 180, poz. 1280, Dz.U. z 2007 r. Nr 181, poz. 1292, Dz.U. z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Dz.U. z 2008 r. Nr 145, poz. 917, Dz.U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1370, Dz.U. z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Dz.U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206, Dz.U. z 2009 r. Nr 56, poz. 458

art. 5 ust. 6, art. 5 ust. 6c, art. 67 ust. 1 pkt 2 ⇔ (dotyczy bibliotek)

Art. 47.

1. Na wniosek przedstawicieli szkół artystycznych, środowisk twórczych i artystycznych, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może utworzyć Radę do spraw Szkolnictwa Artystycznego będącą społecznym organem opiniodawczym i wnioskodawczym w sprawach kształcenia artystycznego.

Art. 58.

3. Założenie szkoły lub placówki publicznej przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną wymaga zezwolenia (...) w przypadku szkół artystycznych - ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, wydanego w odniesieniu do szkół realizujących kształcenie ogólne po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty.

Wniosek o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w ust. 3, łącznie z projektami aktu założycielskiego i statutu, powinien być złożony nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok, w którym ma nastąpić uruchomienie szkoły lub placówki. Termin ten może zostać przedłużony za zgodą odpowiednio organu jednostki samorządu terytorialnego, o którym mowa w ust. 3, albo ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w stosunku do szkół artystycznych - minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określają, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i warunki udzielania i cofania zezwolenia na założenie szkoły lub placówki publicznej, tak aby tworzenie szkół publicznych przez osoby prawne i fizyczne sprzyjało poprawie warunków kształcenia, a także korzystnie uzupełniało sieć szkół publicznych na danym terenie.

Art. 78.

1. *Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, określi, w drodze rozporządzenia:*

warunki i tryb tworzenia, przekształcania i likwidowania oraz organizację i sposób działania placówek doskonalenia, w tym zakres ich działalności obowiązkowej, zadania doradców metodycznych, warunki i tryb powierzania nauczycielom zadań doradcy metodycznego,

Art. 79.

1c. Jednostki samorządu terytorialnego mogą planować w swoich budżetach wydatki, w tym wydatki inwestycyjne, na rzecz szkół i placówek artystycznych prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Art. 82.

1a. Osoby prawne i fizyczne mogą zakładać niepubliczne szkoły artystyczne po uzyskaniu wpisu do ewidencji prowadzonej przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Art. 90c. 3.

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym są:

4) stypendium ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego

Akty wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy:

- a) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 kwietnia 2003 r. w sprawie ramowego statutu publicznej biblioteki pedagogicznej (Dz.U. z 2003 r. Nr 89, poz. 825)
- b) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 89, poz. 824)
- c) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 marca 2005 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz.U. z 2005 r. Nr 52, poz. 467 z późn. zm)

Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U. z 2005 r. Nr 212, poz. 1767

§ 2. Placówkami oświatowo-wychowawczymi są:

- a. *placówki wychowania pozaszkolnego: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, międzyszkolne ośrodki sportowe, ośrodki politechniczne, ogniska pracy pozaszkolnej, ogrody jordanowskie i pozaszkolne placówki specjalistyczne;*
- d) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 5 stycznia 2007 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji publicznym szkołom artystycznym zakładanym i prowadzonym przez osoby fizyczne i osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2007 r. Nr 7, poz. 53)

13. Ustawa z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654, z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2000 r. Nr 60, poz. 700, Dz.U. z 2000 r. Nr 60, poz. 703, Dz.U. z 2000 r. Nr 86, poz. 958, Dz.U. z 2000 r. Nr 103, poz. 1100, Dz.U. z 2000 r. Nr 117, poz. 1228, Dz.U. z 2000r. Nr 122, poz. 1315, Dz.U. z 2000 r. Nr 122, poz. 1324, Dz.U. z 2001 r. Nr 106, poz. 1150, Dz.U. z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Dz.U. z 2001 r. Nr 125, poz. 1363, Dz.U. z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Dz.U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Dz.U. z 2002 r. Nr 93, poz. 820, Dz.U. z 2002 r. Nr 141, poz. 1179, Dz.U. z 2002 r. Nr 169, poz. 1384, Dz.U. z 2002 r. Nr 199, poz. 1672, Dz.U. z 2002 r. Nr 200, poz. 1684, Dz.U. z 2002 r. Nr 230, poz. 1922, Dz.U. z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Dz.U. z 2003 r. Nr 96, poz. 874, Dz.U. z 2003 r. Nr 137, poz. 1302, Dz.U. z 2003 r. Nr 180, poz. 1759, Dz.U. z 2003 r. Nr 202, poz. 1957, Dz.U. z 2003 r. Nr 217, poz. 2124, Dz.U. z 2003 r. Nr 223, poz. 2218, Dz.U. z 2004 r. Nr 6 poz. 39, Dz. U. z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Dz.U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535, Dz.U. z 2004 r. Nr 93, poz. 894, Dz.U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1262, Dz.U. z 2004 r. Nr 123, poz. 1291, Dz.U. z 2004 r. Nr 146, poz. 1546, Dz.U. z 2004 r. Nr 171, poz. 1800, Dz.U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135, Dz.U. z 2004 r. Nr 254, poz. 2533, Dz.U. z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Dz.U. z 2005 r. Nr 57, poz. 491, Dz.U. z 2005 r. Nr 78, poz. 684, Dz.U. z 2005 r. Nr 143, poz. 1199, Dz.U. z 2005 r. Nr 155, poz. 1298, Dz.U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1419, Dz.U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1420, Dz.U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1484, Dz.U. z 2005 r. Nr 183, poz. 1538, Dz.U. z 2006 r. Nr 94, poz. 651, Dz.U. z 2006 r. Nr 107, poz. 723, Dz.U. z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, Dz.U. z 2006 r. Nr 183, poz. 1353, Dz.U. z 2006 r. 217, poz. 1589, Dz.U. z 2006 r. Nr 251, poz. 1847, Dz.U. z 2007 r. Nr 165, poz. 1169, Dz.U. z 2007 r. Nr 171, poz. 1208, Dz.U. z 2007 r. nr 176, poz. 1238, Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1495, Dz.U. z 2008 r. Nr 141, poz. 888, Dz.U. z 2008 r. Nr 209, poz. 1316, Dz.U. z 2009 r. Nr 3 poz. 11, Dz.U z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Dz.U. z 2009 r. Nr 42, poz. 341, Dz.U. z 2009 r. Nr 65, poz. 545, Dz.U. z 2009 r. Nr 68, poz. 158

Art. 17.

1. Wolne od podatku są:

4) dochody podatników, z zastrzeżeniem ust. 1c, których celem statutowym jest działalność naukowa, naukowo-techniczna, oświatowa, w tym również polegająca na kształceniu studentów, kulturalna, w zakresie kultury fizycznej i sportu, ochrony środowiska, wspierania inicjatyw społecznych na rzecz budowy dróg i sieci telekomunikacyjnej na wsi oraz zaopatrzenia wsi w wodę, dobroczynności, ochrony zdrowia i pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej inwalidów oraz kultu religijnego - w części przeznaczonej na te cele,

Art. 18.

1. Podstawę opodatkowania, z zastrzeżeniem art. 21 i 22, stanowi dochód ustalony zgodnie z art. 7 albo w art. 7a ust. 1, po odliczeniu:

1) darowizn przekazanych na cele określone w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, organizacjom, o którym mowa w art. 3 ust. 2 i 3 tej ustawy, lub równoważnym organizacjom, określonym w przepisach

regulujących działalność pożytku publicznego, obowiązujących w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, prowadzącym działalność pożytku publicznego w sferze zadań publicznych, realizującym te cele - łącznie do wysokości nieprzekraczającej 10 % dochodu, o którym mowa w art. 7 ust. 3 albo w art. 7a ust. 1,

14. Ustawa z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych (Dz.U. z 2004 r. Nr 4, poz. 27 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2003 r. Nr 84, poz. 774, Dz.U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, Dz.U. z 2005 r. Nr 132, poz. 1111, Dz.U. z 2005 r. Nr 178, poz. 1479, Dz.U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331, Dz.U. z 2007 r. Nr 192, poz. 1380, Dz.U. z 2009 r. Nr 18, poz. 97

Art. 47e.

1. Tworzy się Fundusz Promocji Kultury, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

2. Fundusz Promocji Kultury jest państwowym funduszem celowym.

3. Przychodem Funduszu Promocji Kultury jest 20 % wpływów, o których mowa w art. 47a ust. 1.

4. Wydatki Funduszu Promocji Kultury są przeznaczane, z zastrzeżeniem ust. 4a, wyłącznie na promowanie lub wspieranie:

ogólnopolskich i międzynarodowych przedsięwzięć artystycznych, w tym o charakterze edukacyjnym;

twórczości literackiej i czasopiśmiennictwa oraz działań na rzecz kultury języka polskiego i rozwoju czytelnictwa, wspieranie czasopism kulturalnych i literatury niskonakładowej;

działań na rzecz ochrony polskiego dziedzictwa narodowego;

młodych twórców i artystów;

działań na rzecz dostępu do dóbr kultury osób niepełnosprawnych;

zadań realizowanych w ramach projektów, w tym projektów inwestycyjnych oraz projektów współfinansowanych z funduszy europejskich i międzynarodowych, z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;

realizacji inwestycji służących promowaniu i wspieraniu przedsięwzięć artystycznych, rozwojowi czytelnictwa, ochronie polskiego dziedzictwa narodowego, promocji młodych twórców i artystów oraz sztuki współczesnej;

spłaty wieloletnich zobowiązań finansowych i związanych z nimi dodatkowych obciążeń zaciąganych przez instytucje kultury, dla których organizatorem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, służących realizacji inwestycji, o których mowa w pkt 7.

4a. Dysponent Funduszu Promocji Kultury przekazuje corocznie, w terminie do dnia 30 marca następnego roku kalendarzowego, nie mniej niż 5 % przychodu, o którym mowa w ust. 3, do Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej na realizację zadań tego Instytutu.

Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia,

szczegółowe warunki uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań, o których mowa w ust. 4, tryb składania wniosków oraz przekazywania środków, biorąc pod uwagę priorytety społeczne i konieczność zapewnienia ciągłości realizowanych zadań.

Akty wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy:

- a) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 28 stycznia 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu kultury, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Promocji Kultury (Dz.U. z 2005 r. Nr 24, poz. 200 z późn. zm.)

Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U. z 2006 r. Nr 169, poz. 1210, Dz.U. z 2006 r. Nr 221, poz. 1210, Dz.U. z 2007 r. Nr 247, poz. 1833, Dz.U. z 2008 r. Nr 139, poz. 880

15. Ustawa z dnia 13 maja 1994 r. o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1994 r. Nr 73, poz. 323, z późn. zm)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Dz.U. z 1990 r. Nr 90, poz. 557, Dz.U. z 1998 r. Nr 59, poz. 375, Dz.U. z 1999 r. Nr 106, poz. 668, Dz.U. z 2004 r. Nr 68, poz. 623

Art. 20.

1. Kościół ma prawo emitowania w publicznych środkach masowego przekazu nabożeństw w niedziele i święta ewangelickie oraz swoich programów religijno-moralnych, społecznych i kulturalnych.

Art. 24.

1. Organizacjami ewangelickimi w rozumieniu ustawy są organizacje tworzone w oparciu o uchwały Konsystorza w celu prowadzenia zgodnej z nauką Kościoła działalności społeczno-kulturalnej, oświatowo-wychowawczej i charytatywno-opiekuńczej.

Art. 35.

Zwalnia się z należności celnych przywozowych towary przeznaczone na cele charytatywno-opiekuńcze i oświatowo-wychowawcze oraz towary o charakterze kulturalnym przeznaczone na cele kultu, przywożone dla kościelnych osób prawnych, w granicach i na warunkach określonych w rozporządzeniu nr 918/83/EWG z dnia 28 marca 1983 r. ustanawiającym wspólnotowy system zwolnień celnych (Dz. Urz. WE L 105 z 23.4.1983), ostatnio zmienionym aktem dotyczącym warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej (Dz. Urz. WE L 236 z 23.9.2003).

16. Ustawa z dnia 13 maja 1994 r. o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Reformowanego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1994 r. Nr 73, poz. 324, z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 1997 r. Nr 90, poz. 557, Dz.U. z 1998 r. Nr 59, poz. 375, Dz.U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Dz.U. z 2004 r. Nr 68, poz. 623

Art. 15.

Instytucje państwowe, samorządowe i kościelne współdziałają w dokumentacji, ochronie, konserwacji, udostępnianiu i upowszechnianiu zabytków architektury kościelnej i sztuki sakralnej, muzeów, archiwów i bibliotek będących własnością kościelną, a także dzieł kultury i sztuki o motywach religijnych, stanowiących ważną część dziedzictwa kultury polskiej.

Art. 20.

Zwalnia się z należności celnych przywozowych towary przeznaczone na cele charytatywno-opiekuńcze i oświatowo-wychowawcze oraz towary o charakterze kulturalnym przeznaczone na cele kultu, przywożone dla kościelnych osób prawnych, w granicach i na warunkach określonych w rozporządzeniu nr 918/83/EWG z dnia 28 marca 1983 r. ustanawiającym wspólnotowy system zwolnień celnych (Dz. Urz. WE L 105 z 23.4.1983), ostatnio zmienionym aktem dotyczącym warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej (Dz. Urz. WE L 236 z 23.9.2003).

17. Ustawa z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego (Dz.U. 2004 r. Nr 163, poz. 1711 z późn zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2004 r. Nr 116, poz. 1203, Dz.U. z 2004 r. Nr 271, poz. 2701, Dz.U. z 2005 r. Nr 132, poz. 1110, Dz.U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1398, Dz.U. z 2006 r. Nr 141, poz. 997, Dz.U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, Dz.U. z 2006 r. Nr 227, poz. 1658, Dz.U. z 2006 r. Nr 249, poz. 1832, Dz.U. z 2008 r. 144, poz. 901, Dz.U. 227, poz.1505

Art. 4b.

1. Minister Obrony Narodowej może nieodpłatnie przekazać, bez pośrednictwa Agencji Mienia Wojskowego, mienie ruchome Skarbu Państwa, o którym mowa w art. 1 pkt 1: muzeom, państwowym i samorządowym instytucjom kultury, państwowym i samorządowym szkołom publicznym, państwowym szkołom wyższym oraz państwowym wyższym szkołom zawodowym - na cele muzealne, wystawiennicze, kulturalne lub szkoleniowe;

18. Ustawa z dnia 7 listopada 1996 r. o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych (Dz.U. z 1996 r. Nr 152, poz. 722 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2003 r. Nr 130, poz. 1188, Dz.U. z 2008 r. Nr 171, poz. 1056

Akty wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy:

- a) Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 6 marca 1997 r. w sprawie wykazu bibliotek uprawnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasad i trybu ich przekazywania (Dz.U. z 1997 r. Nr 29, poz. 161 z późn. zm.)
Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U. z 1999 r., Nr 50, poz. 513

19. Ustawa z 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz.U. z 1997 r. Nr 5 poz. 24 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Dz.U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, Dz.U. z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Dz.U. z 2007 r. Nr 136, poz. 956

Akty wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy:

- a) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 30 sierpnia 2004 r. w sprawie zakresu, form i sposobu ewidencjonowania zabytków w muzeach (Dz.U. z 2004 r. Nr 202, poz. 2073)
- b) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 maja 2008 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Rady do Spraw Muzeów, sposobu powoływania jej członków oraz Przewodniczącego (Dz.U. z 2008 r. Nr 86, poz. 530)
- c) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 maja 2008 r. w sprawie wykazu państwowych muzeów martyrologicznych, do których wstęp jest bezpłatny (Dz.U. z 2008 r. Nr 90, poz. 550)
- d) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 13 maja 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia Państwowego Rejestru Muzeów, wzoru wniosku o wpis do Rejestru, warunków i trybu dokonywania wpisów oraz okoliczności, w jakich można zarządzić kontrolę w celu ustalenia, czy muzeum spełnia nadal warunki wpisu do Rejestru (Dz.U. z 2008 r. Nr 91, poz. 567)
- e) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 13 maja 2008 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych uprawniających pracowników tworzących zawodową grupę muzealników do zajmowania stanowisk związanych z działalnością podstawową muzeów oraz trybu ich stwierdzenia (Dz.U. z 2008 r. Nr 91, poz. 568).
- f) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 15 maja 2008 r. w sprawie warunków, sposobu i trybu przenoszenia muzealiów (Dz.U. z 2008 r. Nr 91, poz. 569)
- g) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 2008 r. w sprawie określenia grup osób, którym przysługuje ulga w opłacie lub zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów

państwowych, oraz rodzajów dokumentów potwierdzających ich uprawnienia (Dz.U. z 2008 r. Nr 160, poz. 994)

- h) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 1 grudnia 2008 r. w sprawie zabezpieczania zbiorów w muzeach przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem grożącym zniszczeniem lub utratą zbiorów oraz sposobów przygotowania zbiorów do ewakuacji w razie powstania zagrożenia (Dz.U. z 2008 r. Nr 229, poz. 1528)

20. Ustawa z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do gmin wyznaniowych żydowskich w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1997 r. Nr 41, poz. 251 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 1997 r. Nr 90, poz. 557, Dz.U. z 1998 r. Nr 59, poz. 375, Dz.U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Dz.U. z 2004 r. Nr 68, poz. 223

Art. 21.

Institucje państwowe, samorządowe i wyznaniowe współdziałają w ochronie, konserwacji, udostępnianiu i upowszechnianiu zabytków architektury i sztuki oraz ich dokumentacji, muzeów i archiwów będących własnością gmin żydowskich, a także dzieł kultury i sztuki o motywach religijnych, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

21. Ustawa z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego Mariawitów w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1997 r. Nr 41, poz. 252 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 1997 r. Nr 90, poz. 557, Dz.U. z 1998 r. nr 59, poz. 375, Dz.U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Dz.U. z 2004 r. Nr 68, poz. 623

Art. 22.

Institucje państwowe, samorządowe i kościelne współdziałają w ochronie, konserwacji, udostępnianiu i upowszechnianiu zabytków architektury kościelnej i sztuki sakralnej oraz ich dokumentacji, muzeów, archiwów i bibliotek będących własnością kościelną, a także dzieł kultury i sztuki o motywach religijnych, stanowiących ważną część dziedzictwa kultury polskiej.

(podobne zapisy m.in. w ustawie z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do Kościoła Starokatolickiego Mariawitów w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawie z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do Kościoła Zielonoświątkowego w Rzeczypospolitej Polskiej)

22. Ustawa z dnia 25 kwietnia 1997 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz.U. z 1997 r. Nr 75, poz. 469 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1997 r. Nr 141, poz. 943, Dz.U. z 1997 r. Nr 49, poz. 484, Dz.U. z 2004 r. Nr 238, poz. 2390, Dz.U. z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Dz.U. z 2006 r. Nr 164, poz. 1365

art. 71.

1. *Dyplomowani bibliotekarze oraz dyplomowani pracownicy dokumentacji i informacji naukowej mogą być zatrudnieni na stanowiskach (...)*

2. *Do pracowników określonych w ust. 1 stosuje się art. 77-80 i 82. ⇔ (przepisy z zakresu prawa pracy)*

23. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. z 1997 r. Nr 85, poz. 539 z późn zm.)

Zmiany ww. ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Dz.U. z 2001 r. Nr 129, poz. 1440, Dz.U. z 2002 r. Nr 113 poz. 984, Dz.U. z 2004 r. Nr 238, poz. 2390, Dz.U. z 2006 r. Nr 220, poz. 1600

Akty wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy:

a) Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 19 marca 1998 r. w sprawie zasad i trybu zaliczania bibliotek do bibliotek naukowych oraz ustalania ich wykazu (Dz.U. z 1998 r. Nr 44, poz. 269 z późn. zm.)

Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U. z 2001 r. Nr 28, poz. 313, Dz.U. z 2001 r. Nr 114, poz. 1219, Dz.U. z 2006 r. Nr 240, poz. 1742

b) Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 19 marca 1998 r. w sprawie regulaminu Krajowej Rady Bibliotecznej (Dz.U. z 1998 r. Nr 47, poz. 297)

c) Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 24 listopada 1998 r. w sprawie ustalenia wykazu bibliotek, których zbiory tworzą narodowy zasób biblioteczny, określenia organizacji tego zasobu oraz zasad i zakresu jego szczególnej ochrony (Dz.U. z 1998 r. Nr 146, poz. 955z późn zm..)

Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U. z 2009 r., Nr 44, poz. 356

d) Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 9 marca 1999 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania określonych stanowisk w bibliotekach oraz trybu stwierdzania tych kwalifikacji (Dz.U. z 1999 r. Nr 41, poz. 419)

e) Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 grudnia 1999 r. w sprawie zasad organizacji obsługi bibliotecznej w zakładach karnych, poprawczych i schroniskach dla nieletnich oraz zasad współdziałania bibliotek publicznych w wykonywaniu tej obsługi (Dz.U. z 1999 r. Nr 111, poz. 1309)

f) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 lutego 2000 r. w sprawie zasad organizacji obsługi bibliotecznej w domach pomocy społecznej oraz zasad współdziałania bibliotek publicznych w wykonywaniu tej obsługi (Dz.U. z 2000 r. Nr 15, poz. 191)

g) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 września 2000 r. w sprawie zasad organizacji obsługi bibliotecznej w zakładach opieki zdrowotnej oraz zasad współdziałania bibliotek publicznych w wykonywaniu tej obsługi (Dz.U. z 2000 r. Nr 91, poz. 1014 z późn. zm..)

Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U. z 2007 r. Nr 160, poz. 1138

- h) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 sierpnia 2002 r. w sprawie zasad organizacji obsługi bibliotecznej w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz zasad współdziałania bibliotek publicznych w wykonywaniu tej obsługi (Dz.U. z 2002 r. Nr 154, poz. 1284)
- i) Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie zasad organizacji obsługi bibliotecznej w jednostkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz zasad współdziałania bibliotek publicznych w wykonywaniu tej obsługi (Dz.U. z 2003 r. Nr 35, poz. 297)
- j) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 października 2008 r. w sprawie sposobu ewidencji materiałów bibliecznych (Dz.U. z 2008 r. Nr 205, poz. 1283)

24. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2004 r. Nr 281, poz. 2782, Dz.U. z 2005 r. Nr 130, poz. 1087, Dz.U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1420, Dz.U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1459, Dz.U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Dz.U. z 2006 r. Nr 220, poz. 1600, Dz.U. z 2006 r. Nr 220, poz. 1601, Dz.U. z 2007 r. Nr 69, poz. 468, Dz.U. z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, Dz.U. z 2008 r. Nr 59, poz. 369, Dz.U. z 2008 r. Nr 220, poz. 1412, Dz.U. z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Dz.U. z 2009 r. Nr 42, poz. 335, Dz.U. z 2009 r. Nr 42, poz. 340

Art. 202.

Państwowe instytucje kultury, które na podstawie ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. Nr 114, poz. 493, z 1994 r. Nr 121, poz. 591, z 1996 r. Nr 90, poz. 407 oraz z 1997 r. Nr 5, poz. 24 i Nr 106, poz. 680) uzyskały osobowość prawną, nabywają z mocy prawa, z dniem ich wpisu do rejestru instytucji kultury, użytkowanie wieczyste gruntów, którymi zarządzały w dniu 5 grudnia 1990 r., oraz własność położonych na nich budynków, innych urządzeń i lokali, jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nadal zarządzają tymi gruntami. Nie może to naruszać praw osób trzecich. Do nabycia stosuje się odpowiednio przepisy art. 200.

Nabycie własności budynków, innych urządzeń i lokali przez instytucje kultury, o których mowa w ust. 1, następuje nieodpłatnie.

25. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2008 r. Nr 14, poz. 92 z późn zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1463, Dz.U. z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, Dz.U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1652, Dz.U. z 2009 r. Nr 6 poz. 33

Art. 21.

1. Pracodawca zatrudniający co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy jest obowiązany, z zastrzeżeniem ust. 2-5 i art. 22, dokonywać miesięcznych wpłat na Fundusz, w wysokości kwoty stanowiącej iloczyn 40,65 % przeciętnego wynagrodzenia i liczby pracowników odpowiadającej różnicy między zatrudnieniem zapewniającym osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości 6 % a rzeczywistym zatrudnieniem osób niepełnosprawnych.

Z wpłat, o których mowa w ust. 1, zwolnieni są pracodawcy, u których wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi co najmniej 6 %.

2a. Dla państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych będących jednostkami budżetowymi, zakładami budżetowymi albo gospodarstwami pomocniczymi, instytucji kultury oraz jednostek organizacyjnych zajmujących się statutowo ochroną dóbr kultury uznanych za pomnik historii wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych, o którym mowa w ust. 1 i ust. 2, wynosi 2 %, 3 % w 2005 r., 4 % w 2006 r., 5 % w 2007 r. i 6 % w 2008 r. oraz w latach następnych.

26. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2004 r. Nr 93, poz. 894, Dz.U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Dz.U. z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Dz.U. z 2005 r. Nr 143, poz. 1199, Dz.U. z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Dz.U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Dz.U. z 2006 r. Nr 217, poz. 1590, Dz.U. z 2006 r. Nr 225, poz. 1635, Dz.U. z 2007 r. Nr 105, poz. 721, Dz.U. z 2007 r. Nr 112, poz. 769, Dz.U. 2007 r. Nr 120, poz. 818, Dz.U. z 2007 r. Nr 192, poz. 1378, Dz.U. z 2007 r. Nr 195, poz. 1414, Dz.U. z 2007 r. Nr 225, poz. 1671, Dz.U. z 2008 r. Nr 118, poz. 745, Dz.U. z 2008 r. Nr 141, poz. 888, Dz.U. z 2008 r. Nr 180, poz. 1109, Dz.U. z 2008 r. Nr 209, poz. 1316, Dz.U. z 2008 r. Nr 209, poz. 1318, Dz.U. z 2008 r. Nr 209, poz. 1320, Dz.U. z 2009 r. Nr 18, poz.97, Dz.U. z 2009 r. Nr 44, poz. 362, Dz.U. z 2009 r. Nr 57, poz.466

Art. 67b.

§ 1. Organ podatkowy na wniosek podatnika prowadzącego działalność gospodarczą może udzielać ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, określonych w art. 67a:

3) które stanowią pomoc publiczną:

d) udzielaną w celu promowania i wspierania kultury, dziedzictwa narodowego, nauki i oświaty

27. Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2007 r. Nr 107, poz. 732, Dz.U. z 2007 r. Nr 120, poz. 818, Dz.U. z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, Dz.U. z 2008 r. Nr 63, poz. 394, Dz.U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, Dz.U. z 2008 r. Nr 201, poz. 1237, Dz.U. z 2008 r. 216, poz. 1370, Dz.U. z 2008 r. Nr

227, poz. 1505, Dz.U. z 2009 r. Nr 42, poz. 337, Dz.U. z 2009 r. Nr 68, poz. 574, Dz.U. z 2009 r. Nr 77, poz. 649

Akty wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy:

- a) Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 lutego 2004 r. w sprawie wyznaczenia ministra właściwego do spraw uznawania kwalifikacji w zawodzie regulowanym bibliotekarza, pracownika dokumentacji i informacji naukowej (Dz.U. z 2004 r. Nr 31, poz. 265)
- b) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 18 listopada 2008 r. w sprawie upoważnienia Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków do uznawania kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (Dz.U. z 2008 r. Nr 214, poz. 1352)
art. 4a ust. 3 (upoważnienie ustawowe)
- c) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie upoważnienia Biblioteki Narodowej do uznawania kwalifikacji do wykonywania zawodów bibliotekarskich (Dz.U. z 2008 r. Nr 225, poz. 1494)

28. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1590 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Dz.U. z 2002 r. Nr 62, poz. 558, Dz.U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, Dz.U. z 2002 r. Nr 214, poz. 1806, Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, Dz.U. z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Dz.U. z 2004 r. Nr 116, poz. 1206, Dz.U. z 2006 r. Nr 126, poz. 875, Dz.U. z 2006 r. Nr 227, poz. 1658, Dz.U. z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, Dz.U. z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Dz.U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1370, Dz.U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458

Art. 11. 2.

Samorząd województwa prowadzi politykę rozwoju województwa, na którą składa się:

7) wspieranie rozwoju kultury oraz sprawowanie opieki nad dziedzictwem kulturowym i jego racjonalne wykorzystywanie,

29. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2002 r., Nr 23, poz. 220, Dz.U. z 2002 r. Nr 62, poz. 558, Dz.U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Dz.U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, Dz.U. z 2002 r. Nr 200, poz. 1688, Dz.U. z 2002 r. Nr 214, poz. 1806, Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, Dz.U. z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Dz.U. z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, Dz.U. z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Dz.U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458

Art. 4.

1. Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie:

7) kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

30. Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej - w związku z reformą ustrojową państwa (Dz.U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 z późn zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 1998 r. Nr 162, poz. 115, Dz.U. z 1998 r. Nr 162, poz. 1126, Dz.U. z 2000 r. Nr 12, poz. 36, Dz.U. z 2000 r. Nr 84, poz. 948

Art. 145.

1. Powiaty i miasta na prawach powiatu, z zastrzeżeniem ust. 2, przejmują, z dniem 1 stycznia 1999 r., od wojewodów do prowadzenia, jako zadania własne, instytucje kultury wpisane do rejestru prowadzonego przez wojewodę i działające na terenie danego powiatu lub miasta na prawach powiatu.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wykaz instytucji kultury o charakterze regionalnym wpisanych do rejestrów prowadzonych przez wojewodów, podlegających przekazaniu do samorządów województw w celu ich prowadzenia, w ramach zadań własnych.

Samorząd województwa, z zastrzeżeniem ust. 4, przejmuje z dniem 1 stycznia 1999 r. od ministrów

i kierowników urzędów centralnych, do prowadzenia jako zadania własne, instytucje kultury wpisane do prowadzonego przez nich rejestru i działające na obszarze danego województwa.

Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wykaz instytucji kultury wpisanych do rejestrów prowadzonych przez ministrów i kierowników urzędów centralnych:

podlegających przekazaniu powiatom lub miastom na prawach powiatu,

nie podlegających przekazaniu jednostkom samorządu terytorialnego ze względu na ogólnonarodowy charakter zadań przez nie wykonywanych.

Mienie państwowych instytucji kultury, o których mowa w ust. 1-3 i ust. 4 pkt 1, staje się z dniem ich przejścia mieniem, w rozumieniu art. 46 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym i art. 47 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa, właściwej jednostki samorządu terytorialnego.

Akty wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy:

a) Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 1998 r. w sprawie wykazu instytucji kultury o charakterze regionalnym wpisanych do rejestrów prowadzonych przez wojewodów, podlegających przekazaniu do samorządów województw w celu ich prowadzenia, w ramach zadań własnych (Dz.U. z 1998 r. Nr 148, poz. 971)

b) Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 1998 r. w sprawie wykazu instytucji kultury wpisanych do rejestrów prowadzonych przez ministrów i kierowników urzędów

centralnych, nie podlegających przekazaniu jednostkom samorządu terytorialnego ze względu na ogólnonarodowy charakter zadań przez nie wykonywanych (Dz.U. z 1998 r. Nr 148, poz. 970)

31. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 11 poz. 74 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Dz.U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1412, Dz.U. z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Dz.U. z 2007 r. Nr 21, poz. 125, Dz.U. z 2007 r. Nr 112, poz. 769, Dz.U. z 2007 r. Nr 115, poz. 791, Dz.U. z 2007 r. Nr 115, poz. 792, Dz.U. z 2007 r. Nr 115, poz. 793, Dz.U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1243, Dz.U. z 2008 r. Nr 63, poz. 394, Dz.U. z 2008 r. Nr 67, poz. 411, Dz.U. z 2008 r. Nr 141, poz. 888, Dz.U. z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, Dz.U. z 2008 r. Nr 209, poz. 1318, Dz.U. z 2008 r. Nr 220, poz. 1417, Dz.U. z 2008 r. Nr 220, poz. 1418, Dz.U. z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, Dz.U. z 2008 r. Nr 228, poz. 1507, Dz.U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1654, Dz.U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1656, Dz.U. z 2009 r. Nr 6 poz. 33, Dz.U. z 2009 r. Nr 8 poz. 38, Dz.U. z 2009 r. Nr 6 poz. 33, Dz.U. z 2009 r. 14, poz. 75, Dz.U. z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Dz.U. z 2009 r. Nr 22, poz. 120, Dz.U. z 2009 r. Nr 68, poz. 574, Dz.U. z 2009 r. Nr 71, poz. 609,

Art. 8

8. Za artystę, o którym mowa w ust. 6 pkt 2, uważa się osobę wykonującą zarobkowo działalność artystyczną w dziedzinie sztuki aktorskiej i estradowej, reżyserii teatralnej i estradowej, sztuki tanecznej i cyrkowej oraz w dziedzinie dyrygentury, wokalistyki, instrumentalistyki, kostiumografii, scenografii, a także w dziedzinie produkcji audiowizualnej reżyserów, scenarzystów, operatorów obrazu i dźwięku, montażyстів i kaskaderów.

9. Uznanie działalności za twórczą lub artystyczną i ustalenie daty jej rozpoczęcia następuje w formie decyzji Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców, działającej przy ministrze właściwym do spraw kultury.

10. Minister właściwy do spraw kultury w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego powołuje, w drodze rozporządzenia, komisję, o której mowa w ust. 9, oraz szczegółowo określa jej zadania, a także skład i tryb działania.

Akty wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy:

- a) Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 9 marca 1999 r. w sprawie powołania Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców oraz szczegółowego określenia jej zadań, składu i trybu działania (Dz.U. z 1999 r. Nr 27, poz. 250)

32. Ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tj.: Dz.U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2004 r. Nr 19, poz. 77, Dz.U. z 2004 r. Nr 63, poz. 591, Dz.U. z 2005 r. Nr 72, poz. 643, Dz.U. z 2005 r. Nr 122, poz. 1024, Dz.U. z 2005 r. Nr 167,

poz. 1398, Dz.u. z 2005 r. Nr 260, poz. 2184, Dz.U. z 2006 r. Nr 165, poz. 1180, Dz.U. z 2007 r. Nr 125, poz. 873, Dz.U. z 2008 r. Nr 235, poz. 1617, Dz.U. z 2009 r. Nr 65, poz. 545

Art. 2.

2. Lokalem mieszkalnym w rozumieniu ustawy jest również pracownia twórcy przeznaczona do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki.

Art. 39.

1. Na pisemne żądanie najemcy lokalu użytkowego, w tym garażu, a także najemcy pracowni wykorzystywanej przez twórcę do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki, który poniósł w pełni koszty budowy tego lokalu albo ponieśli je jego poprzednicy prawni, spółdzielnia jest obowiązana zawrzeć z tą osobą umowę przeniesienia własności tego lokalu po dokonaniu przez najemcę spłaty z tytułu udziału w nieruchomości wspólnej oraz spłaty zadłużenia z tytułu świadczeń wynikających z umowy najmu.

2. Wynagrodzenie notariusza za ogół czynności notarialnych dokonanych przy zawieraniu umowy, o której mowa w ust. 1, oraz koszty sądowe w postępowaniu wieczystoksięgowym obciążają osobę, na rzecz której spółdzielnia dokonuje przeniesienia własności lokalu.

3. Wynagrodzenie notariusza za ogół czynności notarialnych dokonanych przy zawieraniu umowy, o której mowa w ust. 1, wynosi 1/4 minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

33. Ustawa z dnia 3 lutego 2001 r. o ochronie dziedzictwa Fryderyka Chopina (Dz.U. z 2001 r. Nr 16, poz. 168)

Akty wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy:

a) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 5 lipca 2005 r. w sprawie odznaki honorowej "Zasłużony dla Ochrony Dziedzictwa Fryderyka Chopina" (Dz.U. z 2005 r. Nr 149, poz. 1234 ze zm.)

Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U. z 2006 r. Nr 24, poz. 180

34. Ustawa z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz.U. z 2002 r. Nr 41, poz. 361 z późn zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2002 r. Nr 127, poz. 1087, Dz.U. z 2006 r. Nr 249, poz. 1826, Dz.U. z 2006 r. Nr 249, poz. 1828

Art. 11.

2. Do zakresu działania dzielniczy należą sprawy lokalne, a w szczególności:

2) utrzymywanie placówek oświaty i wychowania, kultury, pomocy społecznej, rekreacji, sportu i turystyki, w zakresie określonym przez statut miasta i inne uchwały Rady m.st. Warszawy,

35. Ustawa z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003 r. Nr 80 poz. 717)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2004 r. Nr 6 poz. 41, Dz.U. z 2004 r. Nr 141, poz. 1492, Dz.U. z 2005 r. Nr 113, poz. 954, Dz.U. z 2005 r. Nr 130, poz. 1087, Dz.U. z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Dz.U. z 2007 r. Nr 225, poz. 1635, Dz.U. z 2007 r. Nr 127, poz. 880, Dz.U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, Dz.U. z 2008 r. Nr 201, poz. 1237, Dz.U. z 2008 r. Nr 220, poz. 1413

Art. 2.

Ilekoć w ustawie jest mowa o:

10) "dobrach kultury współczesnej" - należy przez to rozumieć niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna;

Art. 9.

1. W celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanego dalej "studium".

Art. 10.

1. W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;

2. W studium określa się w szczególności:

3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;

4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;

13) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271);

Art. 15.

2. W planie miejscowym określa się obowiązkowo:

4) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;

3. W planie miejscowym określa się w zależności od potrzeb:

6) granice pomników zagłady oraz ich stref ochronnych, a także ograniczenia dotyczące prowadzenia na ich terenie działalności gospodarczej, określone w ustawie z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

Art. 39.

3. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa uwzględnia się ustalenia strategii rozwoju województwa oraz określa się w szczególności:

2) system obszarów chronionych, w tym obszary ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, ochrony uzdrowisk oraz dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;

Art. 47.

1. ⁽²⁰⁾ Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, uwzględniając cele zawarte w rządowych dokumentach strategicznych:

1) sporządza koncepcję przestrzennego zagospodarowania kraju, która uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju kraju w oparciu o przyrodnicze, kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania, o których mowa w przepisach odrębnych, a także prowadzi współpracę zagraniczną w tym zakresie;

Art. 54.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego określa:

2) warunki i szczegółowe zasady zagospodarowania terenu oraz jego zabudowy wynikające z przepisów odrębnych, a w szczególności w zakresie:

b) ochrony środowiska i zdrowia ludzi oraz dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,

Art. 69.

W ustawie z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury (Dz. U. z 1999 r. Nr 98, poz. 1150, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr 113, poz. 984) w art. 11 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- "1. Obowiązkiem wojewodów i organów jednostek samorządu terytorialnego jest dbałość o dobra kultury i podejmowanie działań ochronnych oraz uwzględnianie zadań ochrony zabytków, między innymi w wojewódzkich i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w budżetach i w prawie miejscowym.
2. Plany, o których mowa w ust. 1, uzgadniane są z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków."

36. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873 z późn zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Dz.U. z 2004 r. Nr 116, poz. 1203, Dz.U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135, Dz.U. z 2005 r. Nr 155, poz. 1298, Dz.U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1420, Dz.U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1462, Dz.U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, Dz.U. z 2006 r. Nr 94, poz. 651, Dz.U. z 2008 r. Nr 209, poz. 1316, Dz.U. z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Dz.U. z 2009 r. Nr 22, poz. 120

37. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2008 r. Nr 220, poz. 1419, Dz.U. z 2009 r. Nr 1, poz. 2,
Dz.U. z 2009 r. Nr 56, poz.458

Art. 43.

1. Jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje na zadania objęte mecenatem państwa w dziedzinie kultury, w szczególności na dofinansowanie programów realizowanych przez instytucje filmowe i instytucje kultury, przejęte przez jednostki samorządu terytorialnego w dniu 1 stycznia 1999 r.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres zadań objętych mecenatem państwa w dziedzinie kultury, wykonywanych przez instytucje filmowe i instytucje kultury, których organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, w tym zadań objętych programami realizowanymi przez instytucje filmowe i instytucje kultury, które zostały przejęte przez jednostki samorządu terytorialnego w dniu 1 stycznia 1999 r., a także sposób i tryb udzielania dotacji na te zadania.

3. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 2, Rada Ministrów uwzględni w szczególności znaczenie zadań lub programów dla realizowanej polityki kulturalnej państwa, charakter zadań objętych mecenatem państwa i zadań realizowanych w ramach programów oraz sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego i instytucji kultury oraz instytucji filmowej

Akty wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy:

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 kwietnia 2005 r. w sprawie zakresu zadań objętych mecenatem państwa wykonywanych przez samorządowe instytucje filmowe i instytucje kultury oraz udzielania dotacji na te zadania (Dz.U. z 2005 r. Nr 74, poz. 646 ze zm.)

Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U z 2006 r. Nr 12, poz. 68, Dz.U. z 2006 r. Nr 221, poz. 1617, Dz.U. z 2007 r., Nr 247, poz. 1824, Dz.U. z 2008 r. Nr 139, poz. 878

38. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 113, Dz.U. z 2005 r. Nr 90, poz. 756, Dz.U. z 2005 r. Nr 143, poz. 1199, Dz.U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1484, Dz.U. z 2006 r. Nr 143, poz. 1028, Dz.U. z 2006 r. Nr 143, poz. 1029, Dz.U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1187, Dz.U. z 2007 r. Nr 192, poz. 1382, Dz. U. z 2008 r. Nr 74, poz. 444, Dz.U. z 2008 r. Nr 130, poz. 826, Dz.U. z 2008 r. Nr 141, poz. 888, dz.U. z 2008 r. Nr 209, poz. 1320, Dz.U. z 2009 r. Nr 3 poz. 11

Art. 27 ust 2 pkt. 3 ppkt a)

W przypadku świadczenia usług w dziedzinie kultury, sztuki, sportu, nauki, edukacji, rozrywki oraz usług podobnych do tych usług, takich jak targi i wystawy, a także usług pomocniczych do tych usług

miejszem świadczenia usług jest miejsce, gdzie usługi są faktycznie świadczone, z zastrzeżeniem art. 28.

Rozdział 4 Szczególne procedury w zakresie dostawy towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich i antyków (art. 120).

39. Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii (Dz.U. z 2005 r., Nr 132, poz. 1111 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2006 r. Nr 249, poz. 1832, Dz.U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331, Dz.U. z 2008 r. Nr 180, poz. 1112

Akty wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy:

- a) Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 9 grudnia 1987 r. w sprawie zasad postępowania rejestrowego oraz prowadzenia rejestru instytucji filmowych (Dz.U. z 1987 r. Nr 38, poz. 217)
- b) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 18 sierpnia 2005 r. w sprawie konkursu na dyrektora Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej (Dz.U. z 2005 r. Nr 160, poz. 1352)
- c) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 27 października 2005 r. w sprawie udzielania przez Polski Instytut Sztuki Filmowej dofinansowania przedsięwzięć z zakresu kinematografii (Dz.U. z 2005 r. Nr 219, poz. 1870 ze zm.)
Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U. z 2006 r. Nr 50, poz. 366, Dz.U. z 2006 r. Nr 78, poz. 545, Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 73
- d) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 24 listopada 2005 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu przeprowadzania kontroli podmiotów otrzymujących dofinansowanie z Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej (Dz.U. z 2005 r. Nr 242, poz. 2044)

40. Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych(Dz.U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1420, Dz.U. z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Dz.U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Dz.U. z 2006 r. Nr 187, poz. 1381, Dz.U. z 2006 r., Nr 170, poz. 1217, Dz.U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1218, Dz.U. z 2006 r. Nr 249, poz. 1832, Dz.U. z 2007 r. Nr 82, poz. 560, Dz.U. z 2007 r. Nr 88, poz. 587, Dz.U. z 2007 r. Nr 115, poz. 791, Dz.U. z 2007 r., Nr 140, poz. 984, Dz.U. z 2008 r. Nr 180, poz. 1112, Dz.U. z 2008 r. 2 Nr 209, poz. 1317, Dz.U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1370, Dz.U. 2008 r. Nr 216, poz. 1370, Dz.U. z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, Dz.U. z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Dz.U. z 2009 r. Nr 72, poz. 619

Art. 4 ust. 1 pkt 8

Sektor finansów publicznych tworzą państwowe i samorządowe instytucje kultury;

Art. 29 ust. 8

Minister nadzorujący państwowy fundusz celowy lub dysponujący nim, w porozumieniu z Ministrem Finansów określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady gospodarki finansowej państwowego funduszu celowego w zakresie nieuregulowanym ustawą tworzącą fundusz, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy i ustawy tworzącej fundusz.

Art. 106 ust 2 pkt 1 ppkt b

Dotacjami są, podlegające szczególnym zasadom rozliczania, wydatki budżetu państwa przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie ustawowo określonych zadań, w tym zadań z zakresu mecenatu państwa nad kulturą, realizowanych przez jednostki inne niż jednostki samorządu terytorialnego

Akty wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy:

- a) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Promocji Kultury (Dz.U. z 2006 r. Nr 128, poz. 898)
- b) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2006 r. Nr 107, poz. 726 ze zm.)

Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U z 2006 r. Nr 137, poz. 976, Dz.U. z 2006 r. Nr 195, poz.1443, Dz.U. z 2007 r. Nr 48, poz. 322, Dz.U. z 2007 r. Nr 128, poz. 890, Dz.U. z 2007 r. Nr 234, poz.1721, Dz.U. z 2008 r. Nr 229, poz. 1526

41. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365 z późn zm.)

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2006 r. Nr 46, poz. 328, Dz.U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Dz.U. z 2006 r. Nr 104, poz. 711, Dz.U. z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Dz.U. z 2006 r. Nr 227, poz. 1658, Dz.U. z 2007 r. Nr 80, poz. 542, Dz.U. z 2007 r. Nr 120, poz. 818, Dz.U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, Dz.U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1240, Dz.U. z 2007 r. Nr 180, poz. 1280, Dz.U. z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Dz.U. z 2009 r. Nr 68, poz. 584

art. 94 ust. 3 pkt 3

Dotacje, o których mowa w ust. 1, są udzielane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, z tym że dla uczelni artystycznej dotacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 4, 7, 10 i 11, są udzielane z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;

art. 55 ust. 2 pkt 3

Organy władzy publicznej zasięgają opinii konferencji rektorów, o których mowa w art. 54 ust. 1 i 2,

w sprawach projektów aktów prawnych dotyczących szkolnictwa wyższego, nauki i kultury, a także promocji nauki polskiej za granicą;

art. 45 ust. 2 pkt 2

Rada współdziała z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego oraz z innymi organami władzy i administracji publicznej w ustalaniu polityki edukacyjnej państwa w wyraża z własnej inicjatywy opinie i przedstawia wnioski we wszystkich sprawach dotyczących szkolnictwa wyższego, nauki i kultury oraz może zwracać się w tych sprawach do organów władzy publicznej i uczelni, w tym o udzielenie wyjaśnień i informacji, zawiadamiając o tym ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego;

art. 33 ust. 2 pkt 3

Uprawnienia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w zakresie nadzoru, o którym mowa w ust. 1, sprawują odpowiednio minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego - w odniesieniu do uczelni artystycznych;

Akty wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy:

- a) Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 21 sierpnia 2006 r. w sprawie kandydatów na dyplomowanego bibliotekarza oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej (Dz.U. z 2006 r. Nr 155, poz. 1112)
- b) Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 grudnia 2006 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej (Dz.U. z 2006 r. Nr 251, poz. 1852 z późn. zm.)

Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U. z 2007 r. Nr 98, poz. 650, Dz.U. z 2009 r. Nr 51, poz. 406

42. Ustawa z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. z 2007 r. Nr 171, poz. 1206)

Art. 12.

1. W razie dokonania nieuczciwej praktyki rynkowej konsument, którego interes został zagrożony lub naruszony, może żądać:

5) zaspędzenia odpowiedniej sumy pieniężnej na określony cel społeczny związany ze wspieraniem kultury polskiej, ochroną dziedzictwa narodowego lub ochroną konsumentów

NNE AKTY PRAWNE:

- **Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o Państwowem Muzeum Archeologicznem (Dz.U. z 1928 r. Nr 36, poz. 346 z późn zm.)**

Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w 1934 r. Nr 110, poz. 976

- **Dekret z dnia 7 maja 1945 r. o upaństwowieniu Muzeum Narodowego w Warszawie (Dz.U. z 1945 r. Nr 18, poz. 98)**

- **Ustawa z dnia 2 lipca 1947 r. o upamiętnieniu męczeństwa Narodu Polskiego i innych Narodów w Oświęcimiu (Dz.U. z 1947 r. Nr 52, poz. 265 z późn. zm.)**

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 1999 r. Nr 141, poz.1412

Akty wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy:

- a) Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 9 grudnia 1957 r. w sprawie szczegółowego określenia granic terenów Pomnika Męczeństwa Narodu Polskiego i innych Narodów w Oświęcimiu (Dz.U. z 1958 r. Nr 6, poz. 20)

- **Ustawa z dnia 2 lipca 1947 r. o upamiętnieniu męczeństwa Narodu Polskiego i innych Narodów na Majdanku (Dz.U. z 1947 r. Nr 52, poz. 266)**

Akty wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy:

- a) Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 20 września 1949 r. w sprawie określenia granic terenu Pomnika Męczeństwa na Majdanku (Dz.U. z 1949 r. Nr 54, poz. 422 z późn zm.)

Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U. z 1950 r. Nr 24, poz. 222, Dz.U. z 1955 r. Nr 37, poz. 233

- **Ustawa z dnia 18 kwietnia 1985 r. o Narodowym Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa (Dz.U. z 1985 r. Nr 21, poz. 90)**

- **Ustawa z dnia 21 stycznia 1988 r. o Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (Dz.U. z 1988 r. Nr 2, poz. 2 z późn zm.)**

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, Dz.U. z 2000r. Nr 31, poz. 382

- **Ustawa z dnia 5 stycznia 1995 r. o fundacji - Zakład Narodowy imienia Ossolińskich (Dz.U. z 1995 r. Nr 23, poz. 121z późn. zm.)**

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, Dz.U. z 2007 r. Nr 112, poz. 768, Dz.U. z 2007 r. Nr 147, poz. 1029

- **Ustawa z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz.U. z 1999 r. Nr 41, poz. 412 z późn zm.)**

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Dz.U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, Dz.U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Dz.U. z 2006 r. Nr 220, poz. 1600

Akty wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy:

- a) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie określenia granic Pomnika Zagłady, na obszarze którego jest położone Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy, oraz obszaru i granic jego strefy ochronnej (Dz.U. z 2007 r. Nr 134, poz. 943)
- b) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie określenia granic Pomnika Zagłady, na obszarze którego jest położone Muzeum Byłego Obozu Zagłady w Sobiborze, oraz obszaru i granic jego strefy ochronnej (Dz.U. z 2007 r. Nr 134, poz. 944)
- c) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 24 sierpnia 2007 r. w sprawie określenia granic Pomnika Zagłady, na obszarze którego jest położone Muzeum „Stutthof” w Sztutowie, oraz obszaru i granic jego strefy ochronnej (Dz.U. z 2007 r. Nr 163, poz. 1157)

➤ **Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz.U. z 2007 r. Nr 180, poz. 1280z późn. zm.)**

Zmiany ww. ustawy ogłoszone zostały w Dz.U. z 2008 r. Nr 52, poz. 305, Dz.U. z 2008 r. Nr 214, poz. 1348, Dz.U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367

art. 6 ust. 1 pkt 7

Posiadacz Karty Polaka ma prawo do bezpłatnego wstępu do muzeów państwowych.

➤ **Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 28 kwietnia 1970 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy produkcji filmowej⁴ (Dz.U. z 1970 r. Nr 12, poz. 113 z późn. zm.)**

Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U. z 1993 r. Nr 50, poz. 229

➤ **Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 2 września 1982 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach artystycznych (Dz.U. z 1982 r. Nr 29, poz. 205)**

art. 237¹⁵ Kodeksu pracy (upoważnienie ustawowe)

➤ **Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej i Ministra Kultury z dnia 15 czerwca 2004 r. w sprawie wykazu bibliotek i organizacji osób niewidomych lub ociemniałych oraz organizacji, których celem statutowym jest działanie na rzecz osób niewidomych lub ociemniałych (Dz.U. z 2004 r. Nr 167, poz. 1753 z późn. zm.)**

Zmiany ww. rozporządzenia ogłoszone zostały w Dz.U. z 2009 r. Nr 23, poz. 137

---

⁴ Rozporządzenie niniejsze zostało utrzymane w mocy na podstawie art. XXIV ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Przepisy wprowadzające Kodeks Pracy (Dz.U. 1974 r. Nr 24, poz. 142).

art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. - Prawo pocztowe (Dz.U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1159) (upoważnienie ustawowe)

3 CZĘŚĆ III - ZAŁOŻENIA PROJEKTÓW USTAW MAJĄCYCH NA CELU REALIZACJĘ KONCEPCJI PRZEDSTAWIONEJ W CZĘŚCI I

3.1 Uwagi wprowadzające

1. Realizacja koncepcji przedstawionej w części I, zwanej dalej „Koncepcją”, wymaga:
  - przyjęcia nowej ustawy zastępującej dotychczasową ustawę o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (poz. 2 w wykazie w części II) – nowa ustawa, choć o znacznie różnej treści, mogłaby mieć tytuł zbliżony do ustawy dotychczasowej; dalej będzie ona określana jako „Ustawa o działalności kulturalnej”;
  - 2) dokonania istotnych zmian w najważniejszej części ustaw, wskazanych w części II; zmiany te, ze względu na ich zakres, oraz na konieczność rozbudowania przepisów przejściowych i wprowadzających, mogłyby, zgodnie z ustaloną w takich przypadkach praktyką legislacyjną, zostać zamieszczone w odrębnej ustawie – Przepisy wprowadzające ustawę o działalności kulturalnej; ustawa ta będzie dalej określana jako „Przepisy wprowadzające”.

2. Wymagane w odniesieniu do założeń projektów ustaw przez przepisy § 9 ust. 3 pkt 1 regulaminu pracy Rady Ministrów (uchwała nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – M.P. Nr 13, poz. 221 z późn.zm.):
  - przedstawienie aktualnego stanu stosunków w dziedzinie kultury oraz podstaw obecnych rozwiązań prawnych, a także potrzeby i celu uchwalenia proponowanych ustaw wraz ze wskazaniem braku przesłanek do rozważania środków alternatywnych w stosunku do proponowanych - nastąpiło w części I;
  - przedstawienie aktualnego stanu prawnego – nastąpiło w części II;
  - przedstawienie podmiotów, na które mają oddziaływać obie proponowane ustawy, można uznać za zbędne, a to ze względu na powszechny charakter zjawiska kultury oraz na obowiązki władz publicznych szczebla krajowego, jak i poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego w tej dziedzinie, wynikające z powołanych w części II w pozycji 1 przepisów Konstytucji RP, oraz z brzmienia odpowiednich ustrojowych ustaw samorządowych (pozycje 8 i 28 w części II);
  - przedstawienie przewidywanych skutków finansowych uchwalenia projektowanych ustaw – znajduje się w części IV.
3. W niniejszej części nastąpi przedstawienie niezbędnych do opracowania projektów ustaw: o działalności kulturalnej i Przepisy wprowadzające (§ 9 ust. 3 pkt 2 regulaminu Rady Ministrów, powołanego w poprzednim punkcie), a ich uzasadnieniem jest Koncepcja.
4. Podstawowe cele proponowanych ustaw zostały sformułowane w Konstytucji RP. Są to:
  - stwarzanie warunków upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju (art. 6 ust. 1);
  - strzeżenie dziedzictwa narodowego (art. 5);
  - zapewnienie wolności korzystania z dóbr kultury (art. 73) w warunkach społecznej gospodarki rynkowej (art. 20) i przy kierowaniu się zasadą pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot (preambuła)

- przy uwzględnieniu zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej wynikającej z umów międzynarodowych, w szczególności obowiązku zapewnienia prawa każdego do udziału w życiu kulturalnym (art. 15 ust. 1 lit. a Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych – Dz.U. z 1977 r. Nr 38, poz. 169) oraz zobowiązań wynikających z Konwencji w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego przyjętej w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. (Dz.U. z 1976 r. Nr 32, poz. 190) oraz Konwencji UNESCO sporządzonej w Paryżu dnia 20 października 2005 r. w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego (Dz.U. z 2007 r. Nr 215, poz. 1585).
5. Przedstawienie oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych proponowanych ustaw (§ 9 ust. 3 pkt 3 regulaminu Rady Ministrów) nastąpi w części IV.

3.2 Proponowana treść ustawy o działalności kulturalnej

3.2.1 Zakres ustawy

1. Ustawa reguluje sprawy:
  - 1) obowiązków władz publicznych w dziedzinie kultury, w szczególności mecenatu nad działalnością kulturalną;
  - 2) prowadzenia działalności kulturalnej;
  - 3) organizacji i działania instytucji kultury, w tym zarządzania publicznymi instytucjami kultury;
  - 4) spraw pracowniczych instytucji kultury;
  - 5) finansowania działalności kulturalnej i gospodarki finansowej instytucji kultury oraz narodowego Funduszu Ochrony Dziedzictwa Kulturowego;
  - 6) nagród i wyróżnień w dziedzinie kultury

- w zakresie nieuregulowanym przepisami odrębnymi, w szczególności przepisami o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, przepisami o bibliotekach, przepisami o muzeach i przepisami o kinematografii.

2. Ustawa nie reguluje:

- 1) spraw twórczości w dziedzinie kultury;
- 2) prowadzenia działalności kulturalnej przez kościelne osoby prawne, jeżeli działalność ta nie jest prowadzona w formie instytucji kultury działającej na podstawie przepisów ustawy;
- 3) spraw wchodzących do zakresu przedmiotowego przepisów o prawie autorskim i prawach pokrewnych, przepisów Prawa prasowego, przepisów o radiofonii i telewizji, jak również przepisów o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

3.2.2 Sprawy dotyczące przepisów merytorycznych

3.2.2.1 Obowiązki władz publicznych w dziedzinie kultury

1. Organy władz publicznych, w szczególności w ramach ustalonej przez Radę Ministrów, zgodnie z przepisami Konstytucji i postanowień umów międzynarodowych, polityki kulturalnej, zapewniają rozwój i opiekę nad materialnym i niematerialnym dziedzictwem narodowym oraz rozwój wszelkich form wyrazu kulturowego, w szczególności poprzez sprawowanie mecenatu nad działalnością kulturalną, oraz zapewniają współtworzenie kultury także w związku z obowiązkami w zakresie czuwania nad ładem przestrzennym i walorami architektonicznymi⁵.

---

⁵ W związku z ostatnim sformułowaniem dalej proponuje się zmiany ustaw dotyczących tej materii.

2. Organy władz publicznych właściwe w sprawach kultury działają na podstawie okresowych strategii, wytyczających cele, do osiągnięcia których będą dążyć w zakładanym okresie, oraz zapewniających realizację strategii programów operacyjnych. Strategię rozwoju kultury w jednostce samorządu terytorialnego uchwała organ stanowiący tej jednostki.
3. Mecenat władz publicznych nad działalnością kulturalną, zwany dalej „mecenatem”, polega na wspieraniu i promocji twórczości, edukacji i oświaty kulturalnej, działań i inicjatyw kulturalnych oraz opieki nad zabytkami i innymi dobrami kultury.
4. Organy państwowe sprawują mecenat w szczególności przez:
  - 1) organizowanie narodowych instytucji kultury;
  - 2) wspieranie narodowych instytucji kultury;
  - 3) finansowe wspieranie innych instytucji kultury;
  - 4) zapewnienie jednostkom samorządu terytorialnego możliwości realizowania zadań w zakresie kultury.
5. W zakresie niezastrzeżonym dla innych organów państwowych, organem właściwym w sprawach działalności kulturalnej, w tym mecenatu, jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego stwarza odpowiednie warunki prawno-instytucjonalne prowadzenia działalności kulturalnej, w szczególności przez przygotowywanie krajowej strategii rozwoju kultury i związanych z nią programów operacyjnych, realizowanie polityki kulturalnej polegającej na tworzeniu określonych instrumentów wsparcia podmiotów prowadzących działalność kulturalną oraz tworzenie ram dla partnerskiej współpracy przy realizacji wielkich przedsięwzięć z zakresu rozwoju kultury.

Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zapewnia wypracowywanie wskaźników oceny instytucji kultury (w zakresie gospodarności, efektywności działania w powiązaniu z podejmowanymi przedsięwzięciami kulturalnymi w odniesieniu do zasięgu, zakresu działania instytucji) i upowszechnia te wskaźniki.

6. Mecenat sprawują także organy jednostek samorządu terytorialnego w zakresie ich właściwości. Ust. 4 stosuje się odpowiednio. Sprawowanie mecenatu na obszarze ich działania jest zadaniem własnym o charakterze obowiązkowym gmin i województw; jest ono zadaniem własnym powiatu o charakterze obowiązkowym w zakresie wynikającym z przepisów odrębnych. W celu umożliwienia jednostkom samorządu terytorialnego wykonywania zadań z zakresu kultury, zapewnia się im, na działania przewidziane w strategii, o której mowa w ust. 2, i związanych z nią programach operacyjnych, dotacje na wykonywanie określonych zadań. Dotacje te mogą być udzielane z wyprzedzeniem do trzech lat. Mogą one być udzielane w trybie konkursowym – przy kierowaniu się zasadami: publicznego, dostępnego dla wszystkich zainteresowanych jednostek ogłoszenia konkursu, równym traktowaniu jednostek uczestniczących w konkursie oraz jednolitości kryteriów wyboru, znanych jednostkom uczestniczącym w konkursie.
7. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz organy terytorialnie właściwych jednostek samorządu terytorialnego współpracują z podmiotami prowadzącymi działalność kulturalną na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, jawności i uczciwej konkurencji. Współpraca może odbywać się w szczególności w formach: wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności kulturalnej, konsultowania z środowiskiem artystycznym i podmiotami prowadzącymi działalność kulturalną, odpowiednio do zakresu ich działania, projektów lub zmian aktów normatywnych, tworzenie rad o charakterze doradczym, złożonych z przedstawicieli instytucji kultury i administracji publicznej, wskazujących kierunki rozwoju kultury i instytucji kultury, jak również, z uwzględnieniem oceny, o której mowa w ust. 5, zlecenia realizacji zadań publicznych w zakresie kultury oraz rozwijania partnerstwa publiczno-prywatnego, publiczno-społecznego i publiczno-społeczno-prywatnego w dziedzinie kultury⁶.

---

⁶ W obecnym stanie prawnym unormowana jest jedynie materia partnerstwa publiczno-prywatnego, w ramach której po stronie prywatnej występuje przedsiębiorca (ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. – Dz.U. z 2009 r. Nr 19, poz. 100). Za konieczne należy uznać wypracowanie ogólnych przepisów dotyczących partnerstwa podmiotów publicznych działających w sferze usług społecznych (poza kulturą dotyczy to, w szczególności, zdrowia, szkolnictwa, w tym wyższego, oraz pomocy społecznej) z partnerami prywatnymi lub partnerami społecznymi, w szczególności organizacjami pozarządowymi (ta ostatnia regulacja była proponowana w ramach przygotowywania nowelizacji ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, jednakże ostatecznie nie wprowadzono jej do rządowego projektu zmiany tej ustawy). Przedstawianie odrębnych propozycji

8. Instrumentem realizacji polityki państwa w zakresie ochrony i konserwacji zabytków i innych dóbr kultury jest także Narodowy Fundusz Ochrony Dziedzictwa Kulturowego.
9. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może powierzyć Narodowemu Funduszowi Ochrony Dziedzictwa Kulturowego lub innym państwowym jednostkom organizacyjnym prowadzenie określonych spraw udzielania dotacji z budżetu państwa na prowadzenie działalności kulturalnej.

3.2.2.2 Prowadzenie działalności kulturalnej

1. Działalność kulturalną mogą prowadzić na zasadach określonych w ustawie:
  - 1) osoby prawne, osoby fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej - w formie utworzonych przez nie instytucji kultury; instytucji kultury nie może utworzyć instytucja kultury;
  - 2) przedsiębiorcy – w ramach prowadzonej działalności gospodarczej;
  - 3) osoby prawne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej i będące przedsiębiorcami osoby fizyczne, dla których prowadzenie działalności gospodarczej nie jest działalnością podstawową – w formie uzupełniającej działalności kulturalnej (w szczególności: kluby, świetlice, domy kultury i biblioteki); koszty prowadzenia działalności kulturalnej, w tym wynagrodzenia dla pracowników, wraz ze składką na ubezpieczenie społeczne, i inne wydatki z tytułu zatrudniania pracowników obciążają koszty działalności podstawowej;
  - 4) jednostki szkolnictwa artystycznego, w tym szkolnictwa wyższego – w ramach prowadzonej działalności edukacyjnej;
  - 5) szkoły wyższe – w ramach systemu biblioteczno-informacyjnego uczelni działającego na podstawie przepisów odrębnych.

---

przepisów dotyczących partnerstwa jedynie w dziedzinie kultury nie może być z tego punktu widzenia uznane za celowe.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, mają prawo ubiegać się na równych prawach w trybie konkursowym o udzielenie im dotacji ze środków publicznych na realizację zadań publicznych z zakresu kultury. Umowy o realizację zadania publicznego w dziedzinie kultury mogą być zawierane z wyprzedzeniem do trzech lat. Ustawowe rozwiązania w tym zakresie mogą stanowić adaptację rozwiązań przyjętych w przepisach o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb składania wniosków o udzielenie dotacji, szczegółowy tryb przeprowadzania konkursów na realizację zadania publicznego, szczegółowy tryb kontroli wykonywania umowy oraz szczegółowy tryb przekazywania i rozliczania dotacji, uwzględniając konieczność zapewnienia ciągłości realizowanych zadań.

3. Organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. Nr 96, poz. 873 z późn.zm.) mogą prowadzić działalność kulturalną także na zasadach określonych w przepisach tej ustawy. Instytucje kultury mogą uzyskać status organizacji pożytku publicznego – na zasadach i w trybie określonych w powołanej ustawie.

4. Szczególnym rodzajem działalności kulturalnej jest działalność w zakresie upowszechniania kultury. Działalność ta ma charakter obowiązkowy dla publicznych instytucji kultury, a zwłaszcza muzeów, jednostek organizacyjnych mających na celu opiekę nad zabytkami, ośrodków badań i dokumentacji, biur wystaw artystycznych, galerii i centrów sztuki, Filmoteki Narodowej, bibliotek, domów i ośrodków kultury, ognisk artystycznych i domów pracy twórczej; do podstawowych zadań tych instytucji wymienionych należy w szczególności: edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę, sprawowanie opieki nad zabytkami, tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką, tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego, rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych. Samorządowe instytucje kultury mogą prowadzić ponadto działalność instruktażowo-metodyczną dla innych instytucji kultury w zakresie zadań z zakresu upowszechniania kultury.

3.2.2.3 Instytucje kultury

1. Instytucja kultury jest wyodrębnionym organizacyjnie zespołem osób i środków majątkowych utworzonym w celu prowadzenia działalności kulturalnej przez podmioty, o których mowa w części 3.2.2.2 ust. 1 pkt 1; podmioty te lub ich następcy prawni są dalej określani jako „organizatorzy instytucji kultury”.
2. Instytucjami kultury mogą być, w szczególności, poza instytucjami wymienionymi w części 3.2.2.2. ust. 4: teatry, opery, operetki, filharmonie, orkiestry, instytucje filmowe i kina – z tym że instytucja kultury może prowadzić działalność łączącą różne przedmioty działalności, także wówczas gdy ich działalność regulują przepisy odrębne; w takim przypadku, przepisy odrębne stosuje się do odpowiedniej części działalności.
3. W zależności od statusu prawnego organizatora, instytucja kultury jest:
  - 1) narodową instytucją kultury – utworzoną w drodze ustawy;
  - 2) samorządową instytucją kultury – utworzoną w drodze uchwały organu stanowiącego właściwej jednostki samorządu terytorialnego;
  - 3) niepubliczną instytucją kultury.

Instytucje kultury, o których mowa w pkt 1 i 2, są publicznymi instytucjami kultury.

4. Akt o utworzeniu instytucji kultury określa w szczególności: nazwę, siedzibę, szczegółowy zakres działalności (profil) instytucji kultury oraz rodzaj i wielkość środków majątkowych przeznaczonych na utworzenie instytucji kultury i termin ich przekazania. Akt może określać wielkość środków finansowych, do których okresowego przekazywania instytucji kultury zobowiązuje się jej organizator (dotacja statutowa), przy czym w odniesieniu do publicznych instytucji kultury określenie to jest obowiązkowe.
5. Ustrój instytucji kultury oraz inne sprawy dotyczące jej funkcjonowania, nieuregulowane w ustawie, określa statut, nadany przez organizatora instytucji kultury. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ustala, w drodze rozporządzenia, statut

narodowej instytucji kultury. Statut niepublicznej instytucji kultury określa również zasady jej gospodarki finansowej.

6. Stosunki między organizatorem i instytucją kultury opierają się na zasadzie samodzielności programowej w ramach określonego statutem profilu instytucji oraz wolności artystycznej i naukowej. Organizatorowi nie przysługują wobec instytucji kultury uprawnienia inne niż wynikające z ustawy i ze statutu instytucji kultury – wykonywane z poszanowaniem zasady wolności artystycznej i wyrazu kulturowego.
7. Instytucje kultury, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, mogą rozpocząć działalność po uzyskaniu wpisu do rejestru prowadzonego, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, przez marszałka województwa właściwego ze względu na siedzibę instytucji kultury. Rejestr zawiera dane wskazane w akcie o utworzeniu instytucji kultury, jak również dane dotyczące organizatora, członków organu zarządzającego, a jeżeli został powołany, także organu nadzoru lub kontroli wewnętrznej; jest on jawny i dostępny do wglądu dla osób trzecich. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ustala, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o wpis i wzór rejestru. Instytucja kultury obowiązana jest zgłosić marszałkowi województwa zmiany stanu prawnego i faktycznego dotyczące danych zawartych w rejestrze w terminie 14 dni od wystąpienia zmiany.
8. Publiczne instytucje kultury posiadają osobowość prawną. Narodowe instytucje kultury posiadają osobowość prawną z mocy prawa; samorządowe instytucje kultury uzyskują osobowość prawną poprzez wpis do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji, publicznych zakładów opieki zdrowotnej i samorządowych instytucji kultury Krajowego Rejestru Sądowego – na zasadach i w trybie określonych w przepisach o Krajowym Rejestrze Sądowym⁷.
9. Instytucja kultury może ulec:
  - 1) podziałowi – na podstawie aktu o podziale, do którego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące aktu o utworzeniu instytucji kultury;

---

⁷ W związku z tym w części IV proponuje się dokonanie odpowiednich zmian w ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym.

- 2) połączeniu z inną instytucją kultury – narodowa instytucja kultury w drodze ustawy, pozostałe instytucje kultury w drodze porozumienia organizatorów, z tym że jeżeli organizatorzy nie należą do tej samej grupy z określonych w ust. 3 pkt 2 i 3, skutkiem połączenia jest powstanie samorządowej albo niepublicznej instytucji kultury, a w tym ostatnim przypadku warunkiem połączenia jest zapewnienie ochrony interesów majątkowych jednostki samorządu terytorialnego;
- 3) przekształceniu – na podstawie aktu o przekształceniu, do którego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące aktu o utworzeniu instytucji kultury – z tym że przekształcenie publicznej instytucji kultury w niepubliczną instytucję kultury wymaga porozumienia z podmiotem, który przejmie prawa i obowiązki organizatora wraz z instytucją kultury, a warunkiem przekształcenia jest wówczas zapewnienie ochrony interesów majątkowych jednostki samorządu terytorialnego, z zastrzeżeniem części 3.2.2.6; szczególną formą przekształcenia instytucji kultury jest przekazanie praw i obowiązków jej organizatora utworzonej w tym celu spółce z udziałem pracowników instytucji kultury lub utworzonemu w tym celu przedsiębiorstwu społecznemu działającemu na podstawie przepisów odrębnych⁸;
- 4) likwidacji w wyniku ogłoszenia upadłości – na zasadach i w trybie określonych w Prawie upadłościowym i naprawczym – z wyłączeniem narodowych instytucji kultury;
- 5) likwidacji – na podstawie aktu o likwidacji, wydanego przez podmiot, który utworzył instytucję kultury, z zastrzeżeniem przepisów odrębnych⁹; w przypadku likwidacji, zobowiązania i wierzytelności instytucji kultury przejmuje organizator; organizator obowiązany jest do zabezpieczenia mienia likwidowanej instytucji.

Zamiar dokonania podziału, połączenia, przekształcenia i likwidacji, oraz przyczyny wystąpienia takiego zamiaru, powinny być podane przez organizatora do wiadomości publicznej nie później niż 6 miesięcy przed wydaniem odpowiedniego aktu. W przypadku

---

⁸ Można założyć, że prace zespołu rządowego, który ma za zadanie przygotować projekt ustawy o przedsiębiorstwach społecznych, zakończą się w takim czasie, że w ramach prac nad projektem ustawy o działalności kulturalnej będzie można odwołać się do ustawy o przedsiębiorstwach społecznych.

⁹ Dotyczy to, w szczególności, obowiązku prowadzenia co najmniej jednej biblioteki publicznej przez każdą jednostkę samorządu terytorialnego.

zamiaru likwidacji publicznej instytucji kultury z powodu braku środków finansowych, celem informacji powinno być również stworzenie możliwości podjęcia działań do zgromadzenia tych środków, które umożliwią dalsze funkcjonowanie instytucji, albo podjęcia działań do przekształcenia publicznej instytucji kultury w niepubliczną instytucję kultury.

10. Organizator samorządowej instytucji kultury może przekazać, w drodze porozumienia, prawa i obowiązki organizatora, a wraz z nimi instytucję kultury, innej jednostce samorządu terytorialnego – na wniosek tej jednostki, w celu wykonywania jej zadań własnych w zakresie działalności kulturalnej. Pracownicy przekazanej instytucji kultury stają się pracownikami samorządowej instytucji kultury tej jednostki samorządu terytorialnego, której instytucja ta została przekazana, z zachowaniem dotychczasowych warunków pracy i płacy; mienie przekazywanej instytucji kultury nabywa nieodpłatnie właściwa jednostka samorządu terytorialnego.

3.2.2.4 Pracownicy instytucji kultury

1. Do pracowników instytucji kultury zatrudnionych w celu wykonywania twórczości w dziedzinie kultury stosują się przepisy Kodeksu pracy. Jeżeli umowę o pracę zawiera się na czas wykonania określonej pracy, nie stosuje się przepisów dotyczących czasu pracy.
2. Do pozostałych pracowników instytucji kultury stosuje się przepisy Kodeksu pracy, z zastrzeżeniem przepisów odrębnych, a w zakresie w nich nieuregulowanych w dalszych przepisach ustawy.

Okres rozliczeniowy czasu pracy w instytucji kultury może, z uzasadnionych przyczyn dotyczących organizacji pracy oraz pod warunkiem przestrzegania ogólnych zasad dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, zostać przedłużony do 12 miesięcy. Ustalenie przedłużonego okresu rozliczeniowego w zakresie i w granicach określonych w ust. 1 następuje na podstawie: układu zbiorowego pracy, jeżeli został zawarty w danej instytucji kultury, albo porozumienia zawartego pomiędzy pracodawcą i pracownikami, w trybie przyjętym u danego pracodawcy, po uprzednim zawiadomieniu

właściwego inspektora pracy. Rozkłady czasu pracy pracowników są ustalane na okresy nie krótsze niż 2 tygodnie.

Jeżeli jest to uzasadnione rodzajem pracy lub jej organizacją, do pracowników instytucji kultury może być stosowany przerywany czas pracy, według z góry ustalonego rozkładu, przewidującego nie więcej niż jedną przerwę w pracy w ciągu doby, trwającą nie dłużej niż 5 godzin. Przerwa, o której mowa w ust. 1, nie jest wliczana do czasu pracy. W uzasadnionych przypadkach do pracowników, o których była ostatnio mowa, można stosować równocześnie system organizacji czasu pracy określony w art. 135 § 1 Kodeksu pracy.

Pracownikom instytucji kultury mogą być udzielane dni wolne od pracy, wynikające z rozkładu czasu pracy w pięciodniowym tygodniu pracy, łącznie z urlopem wypoczynkowym.

Do pracowników instytucji kultury nie stosuje się przepisu art. 151(12) zdanie pierwsze Kodeksu pracy.

3.2.2.5 Zarządzanie publicznymi instytucjami kultury

1. Organami publicznej instytucji kultury, jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, są:
  - 1) rada powiernicza;
  - 2) dyrektor publicznej instytucji kultury.
2. Rada powiernicza składa się z osób posiadających doświadczenie w zakresie organizowania i prowadzenia działalności kulturalnej, jak również z osób posiadających wiedzę i doświadczenie w zakresie zarządzania, ekonomii i finansów – nie może pozostawać z dyrektorem w związku małżeńskim, w stosunku powołanych przez organizatora w liczbie określonej w statucie publicznej instytucji kultury na kadencję wskazaną w statucie; przewodniczącym rady powierniczej jest osoba wyznaczona przez organizatora spoza grona członków rady; rada wybiera ze swojego grona wiceprzewodniczącego. Przewodniczący i członek rady powierniczej pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu

zatrudnienia; nie może być skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z winy umyślnej.

3. Kadencja członka rady powierniczej wygasa:

- 1) po upływie okresu, na który członek rady został powołany;
- 2) w razie śmierci;
- 3) w razie złożenia rezygnacji;
- 4) w razie odwołania.

Odwołanie następuje w razie:

- 1) wystąpienia sytuacji pozostawania z dyrektorem w związku małżeńskim, w stosunku powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia;
- 2) w razie skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z winy umyślnej.

Odwołanie może nastąpić gdy członek rady nie wypełnia swych obowiązków na skutek długotrwałej choroby lub w razie niebrania udziału w pracach rady przez okres co najmniej 6 miesięcy.

4. Rada powiernicza sprawuje stały nadzór nad działalnością publicznej instytucji kultury oraz jest organem inicjatywnym i opiniodawczym. Rada powiernicza nie ma prawa wydawania dyrektorowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw publicznej instytucji kultury.

5. Rada powiernicza, w szczególności:

- 1) uchwała, na wniosek dyrektora, okresową strategię działania publicznej instytucji kultury oraz wynikające z niej programy operacyjne, uwzględniając potrzebę zapewnienia równego dostępu do dóbr kultury i udziału w życiu kulturalnym;
- 2) przeprowadza konkurs na stanowisko dyrektora, powołuje w jego następstwie dyrektora publicznej instytucji kultury oraz zawiera, poprzez przewodniczącego, umowę z dyrektorem o zarządzanie publiczną instytucją kultury;

- 3) uchwała roczny plan działalności publicznej instytucji kultury, w tym plan rzeczowo-finansowy;
  - 4) zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe publicznej instytucji kultury;
  - 5) dokonuje okresowej oceny działalności dyrektora pod kątem realizacji strategii oraz programów operacyjnych, z uwzględnieniem wskaźników oceny, o których mowa w części 3.2.2.1 ust. 5, oraz przedstawia wyniki oceny organizatorowi publicznej instytucji kultury;
  - 6) wyraża zgodę na dokonywanie przez dyrektora czynności prawnych w imieniu publicznej instytucji kultury o wartości przewyższającej wysokość określoną w statucie;
  - 7) podejmuje uchwały w innych sprawach wskazanych w statucie publicznej instytucji kultury.
6. Dyrektor publicznej instytucji kultury jest powoływany i zatrudniony na podstawie umowy o zarządzanie na okres pięciu lat. Powołanie następuje na podstawie wyników konkursu, w którym bierze się pod uwagę kwalifikacje kandydatów oraz ich możliwości przygotowania i realizowania strategii publicznej instytucji kultury z punktu widzenia wskaźników oceny, o których mowa w części 3.2.2.1 ust. 5. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, organizację i tryb przeprowadzenia konkursu, mając na celu ukształtowanie procedury służącej wyłonieniu najlepszego kandydata z zachowaniem jawności jej ogłoszenia, podstawowych czynności oraz wyników.
7. Do umowy o zarządzanie publiczną instytucją kultury, w zakresie nieuregulowanym w ustawie, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące umów o zarządzanie przedsiębiorstwem państwowym zawieranych przez osoby fizyczne. W umowie wskazuje się minimalny poziom finansowania działalności publicznej instytucji kultury zapewniony przez organizatora. Rozwiązanie umowy o zarządzanie następuje, na podstawie uchwały rady powierniczej, w przypadkach wskazanych w tej umowie - przy czym rozwiązanie, poza przypadkiem śmierci dyrektora:

- następuje w razie: rezygnacji dyrektora, choroby trwale uniemożliwiającej wykonywanie przez dyrektora obowiązków wynikających z umowy, dopuszczenia się przez dyrektora rażącego naruszenia prawa w związku z zarządzaniem publiczną instytucją kultury, istotnego naruszenia przez dyrektora postanowień umowy lub niewypełnienia przez publiczną instytucję kultury zobowiązań wobec Skarbu Państwa z tytułu podatków, a także podziału, połączenia, ogłoszenia upadłości, likwidacji albo przekształcenia publicznej instytucji kultury w niepubliczną instytucję kultury;
  - może nastąpić w razie dwukrotnej negatywnej okresowej oceny działalności dyrektora.
8. Dyrektor publicznej instytucji kultury zarządza instytucją i reprezentuje ją na zewnątrz. Ponosi on odpowiedzialność za gospodarkę finansową publicznej instytucji kultury, w szczególności za wykorzystanie uzyskanych przez instytucję kultury środków publicznych. Dyrektor publicznej instytucji kultury decyduje - w ramach powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz postanowień statutu, strategii, rocznego planu działalności i odpowiednich programów operacyjnych publicznej instytucji kultury - w sprawach wykorzystania dotacji statutowej.

Dyrektor publicznej instytucji kultury prowadzi politykę kadrową w odniesieniu do tej instytucji i wykonuje czynności pracodawcy w stosunku do jej pracowników

3.2.2.6 Gospodarka finansowa publicznych instytucji kultury

1. Publiczna instytucja kultury gospodaruje samodzielnie przydzieloną i nabytą częścią mienia oraz prowadzi samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków, kierując się zasadami efektywności ich wykorzystania w celu realizowania strategii tej instytucji i związanych z nią programów operacyjnych.
2. Podstawą gospodarki finansowej publicznej instytucji kultury jest roczny plan rzeczowo-finansowy, stanowiący część planu działalności instytucji. Plan rzeczowo-finansowy publicznej instytucji kultury zawiera w miarę potrzeb: plan usług, plan przychodów i kosztów, plan remontów i konserwacji środków trwałych, plan inwestycji, w tym

inwestycji kapitałowych, a w przypadku narodowych instytucji kultury także plan dofinansowań dla podmiotów prowadzących działalność kulturalną.

3. Narodowe instytucje kultury mogą, za zgodą ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, udzielać dofinansowania, w tym wydatków inwestycyjnych, podmiotom prowadzącym działalność w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Narodowe instytucje kultury mogą otrzymywać dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego na zadania ważne z punktu widzenia regionalnej polityki rozwoju w zakresie rozwoju kultury, w tym dotacje na wydatki inwestycyjne. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb udzielania dotacji, o których mowa, mając w szczególności na względzie konieczność zapewnienia zgodności udzielanej pomocy z zasadami wydatkowania środków publicznych.
4. Publiczna instytucja kultury pokrywa koszty bieżącej działalności i zobowiązania z uzyskiwanych przychodów.
5. Publiczna instytucja kultury może prowadzić działalność gospodarczą wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo od działalności podstawowej prowadzonej w ramach profilu tej działalności, w tym działalności w zakresie upowszechniania kultury – w zakresie i formach określonych w statucie.
6. Przychodami instytucji kultury są wpływy z prowadzonej działalności, w tym wpływy:
  - 1) ze sprzedaży wytwarzanych w ramach działalności podstawowej przedmiotów i usług lub związanych z nimi praw;
  - 2) ze sprzedaży innych składników majątku; sprzedaż składników zaliczonych do rzeczowego majątku trwałego następuje w drodze publicznego przetargu, przy czym sprzedaż składników majątku nieruchomego lub zabytków wymaga zgody ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
  - 3) z najmu i dzierżawy składników majątkowych innych niż określone w pkt 1 – przy czym do oddania do odpłatnego korzystania innym podmiotom (z wyłączeniem jednostek sektora finansów publicznych) składników zaliczonych do rzeczowego majątku

trwałego następuje w drodze przetargu, zorganizowanego po uprzednim uzyskaniu zgody organizatora.

- 4) z dotacji uzyskanych na podstawie przepisów ustawy lub przepisów odrębnych;
  - 5) ze środków otrzymanych od osób fizycznych i prawnych, w szczególności jako darowizny;
  - 6) z działalności gospodarczej;
  - 7) z innych źródeł, w szczególności z wpłat 1% podatku dochodowego od osób prawnych dokonywanych na podstawie przepisów odrębnych¹⁰.
7. Publiczna instytucja kultury zgłasza organizatorowi zamiar dokonania czynności prawnej mającej za przedmiot składnik mienia zaliczony zgodnie z odrębnymi przepisami do rzeczowego lub finansowego majątku trwałego polegającej na dokonaniu darowizny albo, z wyjątkiem użyczenia przedmiotów w związku z prowadzeniem działalności podstawowej, nieodpłatnym oddaniu do używania innym podmiotom w drodze umów prawa cywilnego.
8. W razie nieuzyskania zgody, o której mowa w ust. 6 pkt 2 i 3 oraz ust. 7, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące niewyrażenia przez organ założycielski zgody na zamierzone czynności prawne przedsiębiorstwa państwowego. Czynności prawne dokonane z naruszeniem ust. 6 pkt 2 i 3 oraz ust. 7 są nieważne.
9. Wartość majątku publicznej instytucji kultury odzwierciedla fundusz publicznej instytucji kultury, który odpowiada wartości wydzielonego instytucji i nabytego mienia.

Fundusz publicznej instytucji kultury zwiększa się lub zmniejsza o kwotę zmian wartości majątku instytucji, będących skutkiem aktualizacji wyceny środków trwałych na podstawie odrębnych przepisów, nieodpłatnego przekazania lub otrzymania środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, łączenia i podziału instytucji kultury na podstawie bilansów zamknięcia dzielonych lub łączonych instytucji. Fundusz publicznej instytucji kultury zwiększa się o: amortyzację majątku trwałego, dotacje budżetowe na

---

¹⁰ W związku z tym dalej proponuje się odpowiednie zmiany w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.

finansowanie rozwoju instytucji, zysk pozostający w dyspozycji instytucji kultury, środki z innych źródeł. Fundusz publicznej instytucji kultury zmniejsza się o: straty bilansowe, umorzenie majątku trwałego, finansowanie inwestycji, inne zmniejszenia.

10. Publiczna instytucja kultury tworzy zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Publiczna instytucja kultury posiadająca środki trwałe służące zakładowej działalności socjalnej dokonuje odpisów amortyzacyjnych na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Publiczna instytucja kultury może tworzyć z zysku oraz innych środków przekazanych przez osoby prawne i osoby fizyczne fundusz załogi, z przeznaczeniem na wypłatę nagród indywidualnych oraz inne fundusze. Zasady gospodarowania tymi funduszami określają regulaminy publicznych instytucji kultury.
11. W razie przekształcenia publicznej instytucji kultury w niepubliczną instytucję kultury, w porozumieniu, o którym mowa w części 3.2.2.3 ust. 9 pkt 3, można zastrzec, że instytucja kultury ulegająca przekształceniu otrzymuje stopniowo zmniejszaną dotację statutową, nie dłużej niż przez okres 3 lat po przekształceniu; jeżeli organizatorem instytucji podlegającej przekształceniu jest spółka z udziałem pracowników lub przedsiębiorstwo społeczne, zastrzeżenie to jest obowiązkowe, a okres otrzymywania stopniowo zmniejszanej dotacji statutowej nie może być dłuższy niż 4 lata po przekształceniu.

3.2.2.7 Narodowy Fundusz Ochrony Dziedzictwa Kulturowego

1. Narodowy Fundusz Ochrony Dziedzictwa Kulturowego, dalej zwany „Funduszem” jest państwowym funduszem celowym posiadającym osobowość prawną. Siedzibą Funduszu jest Warszawa.
2. Przychodami Funduszu są wpływy z:
  - 1) szczególnej opłaty miejscowej, pobieranej i przekazywanej na podstawie przepisów ustawy;

- 2) nawiązek (kar finansowych) za naruszenie przepisów prawa budowlanego, orzekanych na podstawie przepisów odrębnych¹¹;
  - 3) 1% odpisu od wartości inwestycji budowlanej (decorum) na polepszenie walorów estetycznych jej otoczenia;
  - 4) sum zasądzonych na podstawie przepisów o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym;
  - 5) darowizn, do których stosuje się odpowiednio przepisy o darowiznach na rzecz instytucji kultury, i zapisów;
  - 6) dotacji uzupełniającej z budżetu państwa;
  - 7) z innych źródeł.
3. Fundusz udziela, na zasadach i w trybie określonych w ustawie, dotacji na cele ochrony i konserwacji zabytków i innych dóbr kultury właścicielom tych dóbr oraz na rozwój oraz popularyzację wiedzy i działalności w zakresie ochrony i konserwacji zabytków podmiotom prowadzącym działalność w zakresie ochrony i konserwacji zabytków.
4. Fundusz jest dysponentem środków Funduszu Promocji Kultury, utworzonego na mocy przepisów ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 4, poz. 27 z późn. zm.)¹².
5. Fundusz działa na podstawie ustawy oraz statutu ustalonego, w drodze rozporządzenia, przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.
6. Organami Funduszu są:

---

¹¹ W związku z tym dalej proponuje się dokonanie odpowiednich zmian w ustawie – Prawo budowlane, z zastrzeżeniem oczekiwania na wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ostatniej zmiany tej ustawy w następstwie wniosku Prezydenta.

¹² W związku z tym dalej proponuje się dokonanie odpowiednich zmian w ustawie o grach i zakładach wzajemnych.

- 1) Rada Funduszu, składająca się z od 5 do 7 członków powoływanych na czteroletnią kadencję przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego spośród osób posiadających wiedzę i doświadczenie w zakresie finansowania działalności kulturalnej;
- 2) Zarząd Funduszu, składający się z nie więcej niż 3 członków wybieranych przez Radę spoza grona członków Rady Funduszu -na czteroletnią kadencję.

Do kompetencji Rady należy ponadto określenie, w ramach odpowiednich postanowień statutu, szczegółowych zasad przyznawania dotacji ze środków Funduszu, powołanie zespołów ekspertów oceniających projekty podmiotów ubiegających się o udzielenie dotacji ze środków Funduszu oraz sprawowanie stałego nadzoru nad działalnością Funduszu, jak również wykonywanie innych zadań określonych w statucie; w szczególności, statut określa rodzaje działań i minimalną wysokość dotacji Funduszu wymagające uchwały Rady o udzieleniu dotacji.

Zarząd prowadzi sprawy Funduszu i reprezentuje Fundusz na zewnątrz. Do ważności oświadczeń woli w imieniu Funduszu wymagane jest współdziałanie dwóch członków Zarządu lub członka Zarządu i pełnomocnika ustanowionego przez Zarząd. Zarząd, w szczególności, zawiera umowy o udzieleniu dotacji i sprawuje kontrolę wykonywania tych umów.

Statut Funduszu określa przesłanki wygaśnięcia kadencji członków Rady Funduszu i członków Zarządu Funduszu.

7. Fundusz udziela dotacji na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w ramach ogłaszanych przez siebie konkursów na poszczególne rodzaje działań z jego zakresu działania. Dotacje są przyznawane w oparciu o opinię zespołu ekspertów.
8. Szczególna opłata miejscowa jest pobierana przez właściwe gminy, niezależnie od opłaty miejscowej pobieranej na podstawie przepisów o podatkach i opłatach lokalnych, od osób fizycznych przebywających dłużej niż dobę w miejscowościach o szczególnych walorach historycznych i kulturalnych. Są to miejscowości, w których znajdują się zabytki umieszczone na liście UNESCO, jak również inne miejscowości wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów wydanym na podstawie upoważnienia zawartego w ustawie. Wysokość stawek

dziennych – przy określeniu maksymalnej stawki w ustawie - oraz szczegółowe zasady i termin poboru określa rada gminy. Gmina przekazuje Funduszowi w terminie do piętnastego dnia następnego miesiąca połowę kwoty opłat pobranych w danym miesiącu kalendarzowym. Pozostałą część wpływów z opłat gmina przeznacza na ochronę dziedzictwa kulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zabytków. W zakresie nieuregulowanym w ustawie, do szczególnej opłaty miejscowej stosuje się przepisy o podatkach i opłatach lokalnych.

9. 1% odpisu od wartości inwestycji budowlanej (decorum) na polepszenie walorów estetycznych otoczenia przekazywane jest gminie, na terenie której inwestycja powstaje, przed oddaniem obiektu do użytkowania – w formie pieniężnej lub – w razie zawarcia porozumienia z gminą i w jego wykonaniu – w formie rzeczowej. Odpis ten wchodzi w skład kosztów inwestycji, zaś kwoty pieniężne z tego tytułu stanowi po połowie przychód Funduszu i gminy.

3.2.2.8 Nagrody i wyróżnienia w dziedzinie kultury

1. Osobom wyróżniającym się w tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury nadaje się odznakę honorową "Zasłużony dla Kultury Polskiej". Odznakę nadaje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, tryb oraz zasady nadawania odznaki, jej wzór i sposób noszenia.
2. Osobom wyróżniającym się w dziedzinie twórczości artystycznej, działalności kulturalnej lub ochronie kultury i dziedzictwa narodowego minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego nadaje Medal "Zasłużony Kulturze Gloria Artis", zwany dalej "Medalem". Medal posiada trzy stopnie: złoty, srebrny i brązowy. Medal jest nadawany z własnej inicjatywy właściwego ministra lub na wniosek: ministrów lub kierowników urzędów centralnych, rektorów szkół wyższych, marszałków województw, wojewodów, władz statutowych organizacji pozarządowych prowadzących statutową działalność kulturalną, kierowników placówek dyplomatycznych lub konsularnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia: wzór odznaki Medalu, wzór wniosku o nadanie Medalu oraz wzór legitymacji potwierdzającej nadanie Medalu, sposób noszenia odznaki Medalu - z uwzględnieniem stopni Medalu oraz warunków, jakie powinny spełniać wnioski o nadanie Medalu.

3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz inni ministrowie, w odniesieniu do podległych im jednostek prowadzących działalność ośrodków i instytucji kultury, w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, a także jednostki samorządu terytorialnego mogą ustanawiać i przyznawać doroczne nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury. Nagrody mogą być przyznawane osobom fizycznym lub prawnym, a także innym podmiotom na podstawie oceny całokształtu działalności lub osiągnięć o istotnym znaczeniu. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze rozporządzenia, a organy samorządu terytorialnego w drodze uchwały, określą szczegółowe zasady i tryb przyznawania nagród oraz ich wysokość.
4. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, inni ministrowie i kierownicy urzędów centralnych w odniesieniu do podległych im jednostek prowadzących działalność kulturalną, a także jednostki samorządu terytorialnego, mogą przyznawać stypendia osobom zajmującym się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury oraz opieką nad zabytkami. Stypendium polega na przyznaniu środków finansowych osobom realizującym określone przedsięwzięcia w zakresie twórczości artystycznej, opieki nad zabytkami lub upowszechniania kultury. Przepisy dotyczące powyższych stypendiów nie naruszają stypendiów przyznawanych ze środków Funduszu Promocji Twórczości działającego na podstawie przepisów o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze rozporządzenia, a organy samorządu terytorialnego w drodze uchwały, określą szczegółowe zasady i tryb przyznawania stypendiów oraz ich wysokość

3.2.3 Sprawy dotyczące wpływu ustawy na stosunki powstałe pod działaniem ustaw dotychczasowych i sprawy dotyczące przepisów dostosowawczych

3.3 Propozycje treści ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o działalności kulturalnej¹³

3.3.1 Przepisy o wejściu w życie ustawy o działalności kulturalnej

1. Ustawa z dnia ..... o działalności kulturalnej wchodzi w życie po upływie 90 dni od dnia ogłoszenia – z wyjątkiem przepisów art. ....¹⁴, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2011 r.
2. Traci moc ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (poz. 2 w części II).

3.3.2 Przepisy zmieniające

W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (poz 8 w części II) należy uwzględnić możliwość oddziaływania wojewódzkiego konserwatora zabytków w zakresie utworzenia i utrzymania parku kulturowego oraz jego krajobrazowej ochrony.

W ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. 2006 r. Nr 121, poz. 844, z późn.zm.) proponuje się wprowadzić zmiany polegające na tym, że obok opłaty miejscowej w miejscowościach o szczególnych walorach historycznych i kulturalnych, przede

---

¹³ Wskazano tylko podstawowe kierunki rozwiązań - ze względu na to, że bardziej szczegółowe rozwiązania Przepisów wprowadzających można przedstawić po pełnej akceptacji (lub modyfikacji) proponowanych szczegółowych rozwiązań ustawy o działalności kulturalnej.

¹⁴ Dotyczy to przepisów odnoszących się do finansowania, w szczególności dotacji ze środków publicznych.

wszystkim w miejscowościach umieszczonych na liście UNESCO, jak również w miejscowościach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów, byłaby pobierana szczególna opłata miejscowa. Wysokość stawek dziennych, szczegółowe zasady i termin poboru opłaty określa rada gminy. Wpływy ze szczególnej opłaty miejscowej pozostałe gminie (połowę gmina przekazuje Narodowemu Funduszowi Ochrony Dziedzictwa Kulturowego na zasadach i w trybie określonych w ustawie o działalności kulturalnej) gmina przeznaczają na ochronę dziedzictwa kulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zabytków.

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (poz. 10 w części II) proponuje się dodać przepisy o:

- 1) wyłączeniu od podstawy opodatkowania równowartości darowizny w przypadku dokonania przez podatnika darowizny na rzecz Skarbu Państwa lub narodowej instytucji kultury dóbr kultury uznanych za zabytki, pod warunkiem dokonania darowizny w formie aktu notarialnego;
- 2) zwolnieniu od podatku kwoty ulgi konserwatorskiej, wynikającej z przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (poz. 11 w części II) proponuje się:

- 1) dodać przepisy analogiczne do przepisów proponowanych w odniesieniu do ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych;
- 2) Określić sposób poboru i przekazywania 1% podatku na cele instytucji kultury.

W ustawie z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych (poz. 14 w części II), w przepisach dotyczących Funduszu Promocji Kultury, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, proponuje się przekazać funkcje dysponenckie Narodowemu Funduszowi Ochrony Dziedzictwa Narodowego działającemu na podstawie przepisów ustawy o działalności kulturalnej

W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 2006 r. Nr 156, poz.1118, z późn. zm.) proponuje się:

- 1) wprowadzić obowiązek projektowania obiektów budowlanych zgodnie z wymogami kierowania się walorami architektonicznymi i estetyką obiektów budowlanych w ramach utrzymywania ładu przestrzennego;
- 2) wprowadzić w zakresie odpowiedzialności za tzw. samowolę budowlaną podniesienie górnej granicy grzywny z 5 000 do 25 000 zł oraz wprowadzenie obowiązkowej nawiązki orzekanej w przypadku popełnienia wykroczeń związanych z budową obiektu bez pozwolenia, w wysokości od 1 000 do 25 000 zł - na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Dziedzictwa Kulturowego;
- 3) wprowadzić przepisy zapewniające skuteczną ochronę zabytków nieruchomych, wpisanych do rejestru zabytków.

W ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (poz. 19 w części II) proponuje się wprowadzić przepisy dotyczące zwiększenia zakresu współpracy między muzeami polegającej na wymianie zbiorów i ich wzajemnym udostępnieniu, w tym również współpracy z niepublicznymi instytucjami kultury w zakresie udostępniania zbiorów.

W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 168, poz.1186, z późn.zm.) proponuje się dodać przepisy o prowadzeniu przez ten Rejestr – przy wprowadzeniu nazwy „rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji, publicznych zakładów opieki zdrowotnej i samorządowych instytucji kultury” – rejestru także samorządowych instytucji kultury, określając zasady i tryb wpisu do rejestru samorządowej instytucji kultury, wraz z zastrzeżeniem braku wymogu wpisu do rejestru przedsiębiorców w razie podejmowania działalności gospodarczej.

W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (poz. 35 w części II) proponuje się utrzymać i rozszerzyć władcze uprawnienia wojewódzkiego konserwatora zabytków w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego z uwzględnieniem ładu przestrzennego.

W ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami proponuje się, z odesłaniem do przepisów ustaw o podatku dochodowym od osób fizycznych i o podatku dochodowym od osób prawnych:

- 1) wprowadzenie przepisów o możliwości dokonania darowizny zabytków ruchomych i nieruchomości przez osoby fizyczne lub prawne na rzecz Skarbu Państwa lub narodowej instytucji kultury, z możliwością uzyskania ulgi w zakresie podatku dochodowego dla osób dokonujących takiej darowizny, których nabyciem jest zainteresowany Skarb Państwa lub państwowa jednostka kultury – pod warunkiem dokonania darowizny w formie aktu notarialnego;
- 2) wprowadzenie przepisów określających instytucję tzw. ulgi konserwatorskiej, polegającej na tym, że właściciel zabytku wpisanego do rejestru zabytków otrzymałby konserwatorski odpis podatkowy, za utrzymanie jego historycznego charakteru i wartości;
- 3) wprowadzenie przepisu o wpisie zabytku nieruchomego do rejestru zabytków nie tylko na wniosek jego właściciela ale również z urzędu.

W ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (poz. 37 w części II), należy:

- 3) uwzględnić dotację z budżetu państwa na zadanie objęte mecenatem państwa w ramach przejścia znacznej części państwowych instytucji kultury do jednostek samorządu;
- 4) uwzględnić zarachowane przez gminę połowy kwot pieniężnych z tytułu obowiązku poniesienia kosztów tzw. decorum, zgodnie z przepisami ustawy o działalności kulturalnej.

W ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn.zm.) proponuje się wyłączyć stosowanie przepisów tej ustawy w odniesieniu do nabywania przez publiczne instytucje kultury dóbr kultury ze środków uzyskanych z darowizn darczyńców uprawnionych z tytułu darowizny do zwolnienia od podstawy

opodatkowania podatku dochodowego od osób fizycznych albo podatku dochodowego od osób prawnych – jeżeli nabycie następuje zgodnie z poleceniem darczyńcy.

3.3.3 Przepisy przejściowe i wprowadzające

W stosunku do istniejących w dniu wejścia w życie ustawy państwowych instytucji kultury wprowadza się następujące zasady:

- 1) wymienione w załączniku do ustawy państwowe instytucje kultury stają się narodowymi instytucjami kultury w rozumieniu ustawy o działalności kulturalnej;
- 2) organizatorami pozostałych państwowych instytucji kultury stają się województwa i miasta na prawach powiatu, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów zawierającym wykaz państwowych instytucji kultury podlegających przekazaniu samorządowi województw i miastom na prawach powiatu, odpowiednio do zakresu działania tych instytucji oraz zdolności jednostek samorządu terytorialnego do wykonywania zadań ich organizatorów.

Przekazanie instytucji kultury, o którym mowa w pkt 2, następuje wraz z przekazaniem wszelkich praw majątkowych oraz środków finansowych przeznaczonych na ich działalność.

Pracownicy istniejących w dniu wejścia w życie ustawy instytucji kultury stają się pracownikami, odpowiednio, narodowych instytucji kultury i samorządowych instytucji kultury – z zachowaniem warunków pracy i płacy. Dyrektorzy instytucji kultury zachowują stanowiska do czasu przeprowadzenia konkursów na te stanowiska zgodnie z przepisami ustawy o działalności kulturalnej i zawarcia umów o zarządzanie z osobami wybranymi w wyniku konkursów.

Organy prowadzące rejestr instytucji kultury na podstawie przepisów dotychczasowych prześlą dokumenty związane z tym rejestrem, dotyczące samorządowych instytucji kultury, właściwym marszałkom województw w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Dyrektorzy samorządowych instytucji kultury złożą wnioski o zarejestrowanie instytucji w Krajowym Rejestrze Sądowym w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Właściwe organy dostosują w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy statuty instytucji kultury istniejących w tym dniu do przepisów ustawy o działalności kulturalnej.

Pierwszy skład rad powierniczych publicznych instytucji kultury zostanie powołany niezwłocznie po wejściu w życie ustawy – na okres dwóch lat.

Z dniem wejścia w życie ustawy grunty Skarbu Państwa pozostające w użytkowaniu wieczystym państwowej albo samorządowej instytucji kultury stają się jej własnością. Nabycie prawa własności stwierdza w drodze decyzji wojewoda.

Organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego podejmą uchwały w sprawie strategii rozwoju kultury na obszarze tych jednostek w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Rady powiernicze narodowych instytucji kultury podejmą uchwały w sprawie strategii tych instytucji w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Rady powiernicze samorządowych instytucji kultury podejmą uchwały w sprawie strategii tych instytucji w terminie trzech miesięcy od podjęcia uchwały o strategii rozwoju kultury przez właściwy organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.

Dotychczasowe przepisy wykonawcze zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie upoważnień zawartych w ustawie o działalności kulturalnej albo w niniejszej ustawie – nie dłużej jednak niż do 31 grudnia 2011 r.

Do postępowań o udzielenie dotacji toczących się na podstawie dotychczasowych przepisów stosuje się, do czasu zakończenia postępowań, przepisy dotychczasowe.

Tworzy się Narodowy Fundusz Ochrony Dziedzictwa Kulturowego. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wyposaża Fundusz w składniki majątkowe i środki pieniężne niezbędne do rozpoczęcia jego działalności.

3.3.4 Przepis końcowy

Ustawa wchodzi w życie po upływie 90 dni od dnia ogłoszenia - z wyjątkiem przepisów art. ....¹⁵,
które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2011 r.

4 CZĘŚĆ IV - PRZEWIDYWANE SKUTKI REGULACJI

Przedstawiona w części I koncepcja zmian legislacyjnych w sektorze kultury zawiera liczne tezy i spostrzeżenia stanowiące uzasadnienie projektowanych zmian. Z tego uzasadnienia wynika, że funkcjonujące w publicznym sektorze kultury instytucje charakteryzują się poważnymi słabościami.

Zasadnicze słabości systemowe przejawiające się w funkcjonowaniu instytucji kultury są następujące:

- 1) System nadzoru właścicielskiego (organizatora kultury) jest skomplikowany, i biurokratyczny. Stwarza to pole dla przechwytywania nienależnych korzyści (swego rodzaju renty) oraz tolerowania „wiecznego trwania”. Nie sprzyja natomiast zainteresowaniu i uczestnictwu społeczeństwa w kulturze.
- 2) Przeciętnie materialne warunki działalności kulturalnej (tworzenia dóbr kultury) są marne, a czasami – nędzne. Parcie na nowe inwestycje jest w tych okolicznościach

---

¹⁵ Dotyczy to przepisów odnoszących się do finansowania oraz przepisów podatkowych.

zrozumiałe i uzasadnione, choć nie znajduje często ekonomicznej podstawy, także ze względu na brak wystarczających źródeł własnego finansowania.

- 3) Dominującym składnikiem kosztów działalności instytucji kultury są koszty pracy (wynagrodzenia pracownicze i pochodne stanowią około 60-80% wydatków). Dążenie do ograniczenia tych kosztów, poprzez zmniejszenia etatyzacji, jest bardzo słabe. Pracownicy nie formułują wysokich wymagań płacowych, od pracodawcy oczekują stabilizacji zawodowej i zabezpieczenia materialnego na ogólnie przyjętym poziomie (ubezpieczenie chorobowe, emerytalne i urlop pracowniczy). Instytucja kultury jest przede wszystkim zakładem pracy, w którym liczy się bezpieczeństwo, a ewentualnie zarabia się „chałturząc” na zewnątrz.
- 4) Ceny za korzystanie z oferty programowej (zwłaszcza bilety wstępu) są ustalane na zasadach historycznych i zwyczajowych. Myślenie marketingowe jest nikłe. Rzadko próbuje się instrumentem cenowym kształtować frekwencję i wynik sprzedaży.
- 5) Przeciętnie około 70% przychodów pochodzi z dotacji od organizatora instytucji kultury (ze środków publicznych). Tylko około 10% to przychody za świadczenia usług na rzecz biznesu - między sponsoringiem a opłatą za działalność promocyjną i reklamową.
- 6) Nieliczne instytucje zatrudniają kompetentnych specjalistów od zarządzania finansowego, marketingu czy pozyskiwania środków. Ogólnie można przyjąć, że generalnie zarządzanie ekonomiczno-finansowe nie zostało jak dotąd profesjonalizowane.
- 7) Przeciętny teatr dramatyczny czy muzyczny w Polsce nie jest nastawiony na realizację ambitnych zamierzeń artystycznych. Jego misja polega raczej na „dostarczaniu rozrywki przeciętnemu widzowi, przy zastosowaniu mieszanego repertuaru”.

Sumując, złe zarządzanie jest utrwaloną cechą instytucji kultury. Wolno następuje profesjonalizacja kadry kierowniczej, i to raczej na stanowiskach odpowiedzialnych za PR i promocję. Instytucje kultury cierpią na przerosty zatrudnienia, a z drugiej strony w związku z pauperyzacją środowiska i niskimi płacami w wielu z nich następuje proces negatywnej selekcji

kadr. Specjaliści, ludzie kompetentni i dobrze wykształceni prędzej czy później odchodzą do lepiej płacących sektorów.

Nader często w instytucjach kultury nie ma dążenia do większej elastyczności działania i przestawienia się pod kątem jakości i przychodowości oferowanych dóbr kultury. Dominuje przekonanie o własnej wyjątkowości i niezbędności. Instytucje żyją bez analizy oczekiwań swoich odbiorców ani nie określają, w jaki sposób zamierzają pewne gusty kształtować, działają w oderwaniu od publiczności. Nie potrafią się z nią komunikować i ją formować, alienują się.

Z drugiej strony, w ostatnich latach zachodziły i nadal zachodzą zmiany zarówno w formach tworzenia, jak i upowszechniania oraz uczestnictwa w kulturze. Częściowo zdecentralizowano jednak system nadzorowania instytucji kultury. Rozszerzyła i zmieniła się ich baza infrastrukturalna. W wielu instytucjach diametralnie zmienił się standard materialnego wyposażenia. Zaczęto stosować nowoczesne technologie służące wytwarzaniu dóbr kultury oraz ich upowszechnianiu. Dzięki nowym technologiom komunikacji, jak i mnożeniu się różnych form kultury popularnej poszerzył się obszar społecznego uczestnictwa w kulturze. Dostępne stały się nowe źródła finansowania (np. fundusze unijne czy strategiczna współpraca z biznesem). Rozwinęło się myślenie i działanie projektowe. Wprowadza się nowe formy zarządzania (np. *outsourcing*). To wszystko korzystne zjawiska, których nie należy lekceważyć.

Pozytywne przykłady nie są jednak normą, ale wyjątkiem. Oznacza to, że obecny system funkcjonowania sektora kultury nie wyklucza wysokiej jakości artystycznej i sprawności zarządczej, jest to jednak wyjątkiem a nie regułą. Sprzyja on raczej trwaniu w przeciwności.

Patrząc z tego punktu widzenia, można oczekiwać, że wdrożenie projektowanych zmian wyraźnie zmieni proporcje: to co dzisiaj jest wyjątkiem stanie się regułą. Jednocześnie pojawi się wiele nowych instytucji kultury (w proponowanym znaczeniu tego terminu, obejmującym już nie tylko instytucje publiczne), w tym o mieszanym profilu artystycznym, głównie społecznych i prywatnych, które podejmą działalność nastawioną na uczestnictwo wielu dotychczas pasywnych odbiorców dóbr kultury i zaproponują nową znacznie szerszą ofertę usług kulturalnych.

Wydaje się, że tylko w ten sposób można wyzwolić potencjał rozwojowy tkwiący w kulturze. Mówiąc wprost: **kultura może stać się jednym z kluczowych obszarów przełamывania kryzysu i**

uruchamiania rozwoju, pod warunkiem przeprowadzenia w sektorze kultury zasadniczej reformy instytucjonalnej i restrukturyzacji publicznych instytucji kultury.

Z tego punktu widzenia, projektowane zmiany legislacyjne mają umożliwić zintegrowane podejście do kultury i praktyczne podjęcie w polityce publicznej działań równocześnie w trzech zasadniczych płaszczyznach:

- 1) kultura jako sektor;
- 2) kultura jako istotny zasób ekonomiczny;
- 3) kultura jako przestrzeń komunikacji i społecznego współdziałania, czyli niezbywalny mechanizm aktywizacji potencjału rozwojowego.

Ad 1) W płaszczyźnie pierwszej „Kultura jako sektor” najważniejszą kwestią jest zaproponowanie i wdrożenie systemowej reformy dotyczącej tak samych instytucji kultury, jak i sposobu ich organizowania i nadzorowania.

Ad 2) W płaszczyźnie drugiej „Kultura jako istotny zasób ekonomiczny” najważniejszą kwestią jest uruchomienie różnych mechanizmów włączania zasobów kultury w obieg gospodarczy i aktywizacji jej potencjału rozwojowego. Wiąże się to dostrzeżeniem ekonomicznej wartości dziedzictwa kulturowego i uznaniem dziedzictwa za kategorię rozwojową – a nie tylko problem konserwatorski - co wymaga umiejętnego zarządzania nim.

Ad 3) W płaszczyźnie trzeciej „Kultura jako przestrzeń komunikacji i społecznego współdziałania” najważniejszą kwestią jest praktyczne dostrzeżenie w kulturze czynnika określającego postawy ekonomiczne i aktywność gospodarczą - a tym samym uznanie, że wysoka kompetencja kulturowa jest warunkiem spójności społecznej i rozwoju gospodarczego.

Projektowane zmiany legislacyjne dotyczą odpowiednio, w zakresie wynikającym z potrzeb i możliwości legislacyjnych, każdego z tych wymiarów funkcjonowania i rozwoju kultury - również dlatego, że wyznaczają i określają one nowe możliwości i źródła finansowania kultury.

Ma to fundamentalne znaczenie, bowiem poziom wydatków na kulturę w Polsce jest zdecydowanie niewystarczający i wyraźnie niższy niż w krajach wysoko rozwiniętych.

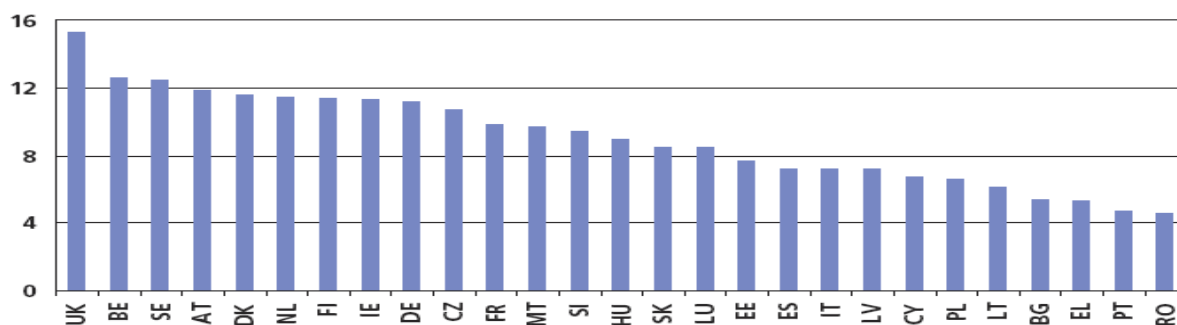
Tabela 1. Standaryzowane (w cenach bieżących) wydatki gospodarstw domowych na rekreację i kulturę w euro, na jednego członka gospodarstwa domowego rocznie, w wybranych krajach Europy w latach 1999-2007

Kraj	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Belgia	1 200	1 300	1 300	1 200	1 300	1 300	1 400	1 400	1 500
Bułgaria		100	100	100	100	100	100		
Rep. Czech	300	400	400	500	500	500	600	600	700
Dania	1 600	1 700	1 700	1 700	1 800	2 000	2 100	2 300	2 300
Niemcy	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 500	1 500
Estonia	200	200	300	300	300	400	400	500	600
Irlandia	800	1 000	1 000	1 100	1 100	1 200	1 200	1 300	1 400
Grecja		600	800	800	800	900	1 000	1 300	1 300
Hiszpania	800	900	1 000	1 000	1 000	1 100	1 100	1 200	
Francja	1 100	1 200	1 200	1 300	1 300	1 400	1 400	1 500	1 500
Włochy	900	900	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Cypr	800	800	800	900	900	1 000	1 100	1 200	1 200
Łotwa	100	100	200	200	200	200	300		
Litwa	100	100	200	200	200	200	300	300	400
Luksemburg	1 700	1 800	1 900	2 100	2 000	2 100	2 100	2 100	2 100
Węgry	200	200	200	300	300	300	400	400	400
Malta	800	900	900	900	900	900	900	1 000	1 000
Holandia	1 400	1 400	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 600	1 700
Austria	1 600	1 700	1 800	1 800	1 800	1 800	1 900	1 900	2 000
Polska	200	300	300	300	200	300	300	300	
Portugalia	500	500	500	500	500	600	600	700	
Rumunia	100	100	100	100	100	100	100	100	
Słowenia	600	600	700	700	800	800	900	900	1 000
Słowacja	200	200	200	200	300	300	400	400	
Finlandia	1 300	1 400	1 400	1 500	1 500	1 600	1 700	1 800	2 000
Szwecja	1 500	1 600	1 600	1 600	1 700	1 700	1 700	1 800	1 900
Wielka Brytania	1 700	2 000	2 000	2 100	2 000	2 200	2 300	2 400	
Turcja	100	200	100	100	100	200	200	200	200
Islandia	2 000	2 400	2 100	2 200	2 200	2 400	2 900	2 600	
Norwegia	1 900	2 100	2 200	2 500	2 500	2 500	2 700		
Szwajcaria	1 900	1 900	2 000	2 100	2 000	2 000	2 000	2 000	

Źródło: Eurostat.

Na podstawie powyższego zestawienia wyraźnie widać, iż polskie gospodarstwa domowe wydają na kulturę niewiele. W stosunku do krajów, które pod tym względem są liderami, dzieli nas ogromny dystans. I tak, w Niemczech poziom wydatków jest pięciokrotnie wyższy niż w Polsce i wynosi 1500 euro. Także sąsiadujące z Polską Czechy czy Słowacja, pomimo, że w 1999 r. ich poziom wydatków był taki sam jak w Polsce, mają w 2006 r. wyższy - Czechy dwukrotnie (600 euro), a Słowacja półtorakrotnie (400 euro) – poziom wydatków. W stosunku do liderów, którymi są Dania i Wielka Brytania, różnica poziomu wydatków pozostaje prawie ośmiokrotna.

Wykres 1. Wydatki na rekreację i kulturę w 2007 r., udział proc. w całkowitych wydatkach gospodarstw domowych

Źródło: Eurostat.

Tego w sumie pesymistycznego obrazu nie zmieniają zasadniczo dane dotyczące udziału wydatków na kulturę i rekreację w budżetach gospodarstw domowych, który jest w Polsce niższy niż w starych państwach członkowskich UE (poza Portugalią i Grecją). Niższy wskaźniki mają ponadto tylko Litwa, Bułgaria i Rumunia. Do wielu państw (w tym do Czech) dzieli nas duży i nie malejący od lat dystans.

Ponieważ w 2008 r. wpływy budżetowe z tytułu CIT wyniosły około 27,2 mld zł, można oszacować, że w przyszłości (za dwa-trzy lata) przyjęcie możliwości przekazania na cele społeczne 1% CIT uruchomi dodatkowe źródło finansowania (a zarazem uszczerbek budżetowy) rządu maksymalnie 300 mln zł rocznie.

Z kolei w 2008 r. łączne nakłady inwestycyjne osób prawnych (przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 9 osób) wyniosły około 105 mld zł. Przy przyjęciu zasady przeznaczania 1% tych wydatków na cele estetyczne, uruchomione zostałyby dodatkowe źródło finansowania szeroko rozumianej kultury o wydajności rocznej rzędu 1 mld zł.